

UNIVERSITAS TARTUENSIS

Tartu ülikooli ajakiri

APRILL 2017 NR 4 (2459)

TARTU ÜLIKOO

TARTU ÜLIKOO REKTORINA JÄTKAB VOLLI KALM

ALAR SEPP RÄÄGIB
TÜ AMETIÜHINGU
ROLLIST ÜLIKOOIS

ÜLIÕPILASTE
KEVADPÄEVAD
TULEVAD UHKED

UV-KIIRGUSE MÕJU
NÕUAB ROHKEM
TÄHELEPANU

Rohkem lugupidamist!

Me võiksime üksteisest rohkem lugu pidada. Olla lugupidavamad üksteise töö, sõnavõtte ja arvamuste suhtes.

Meie ühiskonnas on liiga palju üksteisele siltide kleepimist ja lahterdamist, seega võiksime seda vältida ühiskonnale suuresti eeskju andvas asutuses ehk ülikoolis.

Leian, et hoolimata sellest, kuidas suhtume teineteisesse isiklikul või emotsionaalsel tasandil, peame leidma kuidagi viisaka ja lugupidava suhtumise, et koostöö ja arutelu saaksid edasi minna. Ülikool on midagi palju suuremat kui mõne inimese omavaheline suhtlus – ülikool jätab oma jälje ühiskonnale, mõjutab seda ning ka kõiki teisi siin lähedal ja kaugel meie ümber.

Kui miski häirib meid või on olnud mingisugune vastuolu, siis võiksime seda olukorda või häirivat tegurit veidi analüüsida. Analüüsida esmalt üksinda ja omaette ning jõuda siis mingisuguste järeldusteni. Kui selgub, et tööd ei saa edasi teha ilma teiste osapooltega rääkimata, siis tuleks minna nende inimeste juurde ja arutada rahulikult läbi need asjaolud, mis tekitavad häirivat tunnet või on kuidagi halva enesetunde jätnud. Me võiksime olla üksteise vastu lugupidavamad ja arutada rohkem üksteisega koos, mitte üksteise seljataga.

MERILYN SÄDE
UT peatoimetaja

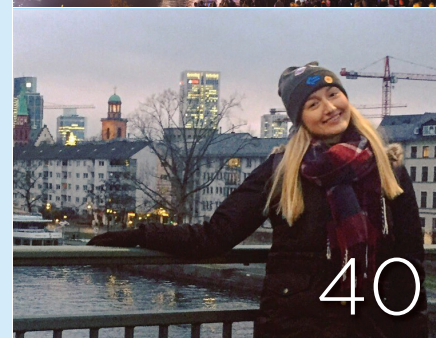
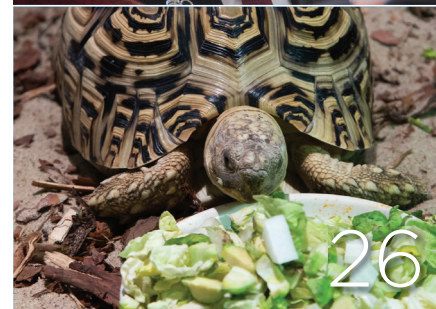
FOTO: ANDRES TENNUS

Enamasti kohtab aga ikka seesugust tagaselja kirumist ja seljataga ebameeldiva (tihti ka ebaõiglase) tagasiside andmist. Niimoodi käitudes kuulutatakse oma tõde ega anta teisele osapoolle võimalust enda osa rääkida.

Kui meil on probleeme, siis tuleks julgus kokku võtta ja minna rääkima ikka selle osapoollega, keda mure otseselt puudutab. Tuleks püüda asju parandada. Sest kellele on kasulik mitte-toimiv töösuhe? Mulle tundub, et mitte kellelegi, sest nii ei saa koos töötatud ja nii ei saa ka ühiste eesmärkide nimel edasi liikuda.

Üsna palju kohtab ühiskonnas sedagi, et erinevate teemade üle arutledes või isegi vaieldes valitakse ühel hetkel argumentide asemel solvamine. Tihti tekib mulje, et inimesel ei olegi enam uusi põhjendusi välja tuua või midagi asjalikku öelda, ning seetõttu otsustatakse teist osapoolt isiklikult solvata. Selle asemel, et teisi solvata, tuleks võtta aeg maha ning püüda jääda viisakaks ja lugupidavaks. Seesugused intelligentset arutelud on palju väärtuslikumad kui need, kus teine osapool on otsustanud alatult käituda.

Võiksime püüda seda väiksemaks jäänud lugupidamist ühiskonnas vähendada. Ülikool ja selle inimesed võiksid selles eeskju anda. **UT**

9 UUDIS Aktiivseid üliõpilasi tunnustatakse esimest korda Ole rohkem galal.

11 KOLUMN Professor Veronika Kalmus arutleb, kas rahvuskeelne teadus on kui jäänuk.

12 PERSOON Argentiinlane Leonardo Pataccini räägib Eestis elamisest.

16 AKTUAALNE Kolleegide arvates on rektor Volli Kalm paindlik ja austust äratav isiksus.

18 AKTUAALNE Teiseks ametiajaks tagasi valitud rektor Volli Kalm räägib aruteludelt saadud mõtetest ja plaanidest.

20 INTERVJU TÜ ametiühingu esimees Alar Sepp ütleb, et ametiühingu roll ülikoolis on olla inimlikkuse valvekoer.

24 AKTUAALNE Viljandis tähistatakse tantsueriala loomise aastapäeva.

26 AKTUAALNE Loodusmuuseum jutustab sünnipäeva puhul lugusid.

29 TUDENGID Tudengite kevadpäevad on suurejoonelisemad kui kunagi varem.

32 ETTEVÕTLUS Cody õpetab gümnaasiumiõpilased programmeerima.

35 TEADUS Eestlased peaksid UV-kiirguse mõjule rohkem tähelepanu pöörama.

38 ESSEE Alar Kilp kirjutab vanemliku võimu olemusest.

40 REISIKIRI Laura Liisa Leppik kirjutab elust Frankfurdis, mis on kui väike Manhattan.

43 järelhüüded, kaitsmised, stipendiumid, teated, tunnustused, õnnitlused, juubelid

UT UNIVERSITAS TARTUENSIS
Tartu ülikooli ajakiri

Universitas Tartuensis on Tartu ülikooli ajakiri. Ilmub kord kuus. Tiraaž 2800. Tellimisindeks Eesti Postis 00892 • Aadress: Ülikooli 18-102, Tartu 50090; telefon: 737 5686, 553 9321; e-post: ajakiri@ut.ee; Facebook: www.facebook.com/universitastartuensis; koduleht: www.ajakiri.ut.ee.

Vastutav väljaandja Illari Lään, **peatoimetaja** Merilyn Säde, **toimetaja** Sandra Saar, **teabetoimetajad** Kady Sõstar ja Liis Saar, **keeletoimetaja** Mari Mets **fotograaf** Andres Tennus, **küljendaja** Argo Ingver, **trükk** Ecoprint. • Universitas Tartuensis kujunduslahendused, kõik ajakirjas avaldatud artiklid jm tekstid ning fotod ja illustatsioonid on autoriõigusega kaitstud teosed. Toimetust lubab neid kasutada vaid eelneval kokkuleppel koos viitega autorile ja Universitas Tartuensisele. • Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada. • **UT kolleegium:** Maja Vadi (esinaine), Sulev Kõks, Ivo Volt, Mart Noorma, Villu Päärt, Indrek Treufeldt, Katrin Pajuste-Kuul, Egert Puhm.

Järgmine Universitas Tartuensis ilmub 5. mail 2017.

roheline trükis
Trükitud keskkonnateadlikus trükiettevõttes Ecoprint

Pärastlõunaseminaridel kuuleb majandusest ja ettevõtlusest

Eelmisel aastal alustasid Tartu linnavalitsus ja Tartu ülikooli majandusteaduskond koostöös iga kuu toimuvate pärastlõunaseminaridega, kus doktorandid esinevad ettekannetega ettevõtluse ja majanduse teemadel. Tasuta toimuvate seminaride vastu on suur huvi: peaaegu igal korral on kohal üle kuuekümmne kuulaja ja kaasamõtletaja.

Tartu linnavalitsuse ettevõtluse osakonna juhataja Malle Blumenau ütles, et majandusteaduskonnaga on ka varem koostööd tehtud pikemate koolituste puhul, kuid nende osakonnas tekkis mõte teha lühemaid ja erinevatel teemadel toimuvaid pärastlõunaseminare. «Seminaride eesmärk on anda ettevõtjatele ja teistele huvilistele uusi mõtteid ja teadmisi. Osalejate arv sõltub muidugi teema päevakajalisusest, kuid seni on osalejaid olnud 25–60 ringis,» rääkis Blumenau.

Tartu ülikooli majandusteaduskonna täiendusõppe programmi-

juht Karin Liikane ütles, et kui eelmise kevade avasarja käis kokku kuulamas üle 230 osaleja, siis sel aastal on nad juba korra pidanud registreerimise 100 piiril sulgema.

Kui eelmise aasta avasarjas esinesid majandusteaduskonna ja ülikooli asjatundjad, siis sel kevadel anti võimalus doktorantidele. «Ühelt poolt oli see linnavalitsuse soov, teisalt aga ka teaduskonna toetus noortele õppejõududele. Iga lektor saab praktikutest auditooriumi ees katsetada, kuidas «tiivad kannavad»»

Majandusteaduskonna doktori-programmi juhi professor Tiiu Paasi sõnul õpib noor lektor niimoodi seda, kuidas ühiskonnaga suhelda ja kuulajaskonda köita. Kuna küsijad on praktikud, siis tuleb vastata lihtsamalt, ning mõnikord saab doktorant ka ideid, kuidas oma teadustööga edasi minna. «Sa võid teha avastusi, aga kui ühiskond neid vastu ei võta, siis kellele sa neid

teed?» selgitas Paas.

Malle Blumenau sõnul on seminaride tagasiside olnud üldiselt hea. Ka Karin Liikane ütles, et seminaris tekib mõnusaid arutelusid ning «mõtlemapanev» on olnud üks märksõna, millega on kuulajad seminaride sarja iseloomustanud. Suurim tunnustus on olnud aga hinnang, et tegemist on kvaliteet-ajaga. «Samuti tõi üks kuulaja näiteks välja, et kuigi ta on turundamisega tegelenud 20 aastat, ja arvas, et ta ei kuule seminaril midagi uut, läks aga hoopis teisiti.»

Aprillis toimub kaks seminari: 5. aprillil rääkis TÜ sotsiaalmeedia lektor Maria Murumaa-Mengel mainekujundusest ja mainehävitusest sotsiaalmeedias.

19. aprillil kõneleb TÜ sotsiaaltöö õppejõud Dagmar Narusson sellest, kuidas elada kestvalt ja hoida tervist ning mida on meil õppida öko- ja üleminekukogukondadelt. ●

TÜ muuseum avab eriliste ja luksuslike leidudega aastanäituse

Tartu ülikooli muuseumi varakambris avatakse 12. aprillil uus aastanäitus «Toomkiriku hiilgus», mis keskendub Vana-Liivimaa võimsaimale katedraalile ja selle arheoloogilisele pärandile.

Näituse kuraator Kerttu Palginõmm ütles, et näituse teevad erakordseks toomkirikust leitud luustikud.

«Need annavad aimu nii kõrgete vaimulike kui ka ülikute harjumustest ja muredest. Erilise tähelepanu all on toomkirikust leitud kuld kangas ja siid, mis olid kõige hinnalisemad tekstiilid keskajal,» rääkis Palginõmm.

Ühe tähtsesemena on külastajatele imetlemiseks välja pandud Tallinna rae varade hulgast pärinev 15. sajandi pross, mis annab tunnistust kallihinnalise kullassepakunsti jõudmisest Liivimaale.

Väljapanek vahendab arheoloogide, ajaloolaste ja kunstiajaloolaste kõige värskemaid teadmisi toomkirikust ning sellega kaasnevad erilised Hullu Teadlase eksperimendihommikud kogu perele.

15. aprillil osalevad Hullu Teadlase eksperimendihommikul Tartu ülikooli arheoloogid ja DNA-uurijad. Näha saab ehtsaid luustikke ja vastuse

saavad küsimused, kuidas geenetika ja arheoloogia aitavad meil uurida minevikuinimesi.

20. aprillil osaleb Hullu Teadlase eksperimendihommikul kullassepp Indrek Ikkonen, kes tutvustab keskaja ehtekunsti tehnikaid ja üksikasju. Näha saab kauneid ehteid ning kullassepp räägib kallihinnalistest kividest ja materjalidest ning nende tähendusest keskajal.

«Aastanäitusel välja pandud esemed pärinevad peamiselt Tartu ja Tallinna linnamuuseumi kogudest ning on uudistamiseks väljas järgmise aasta jaanuarini,» lisas Palginõmm. ●

Konverents Eesti ühiskonna viimase paarikümne aasta arengust

Tartu ülikooli ühiskonnateaduste instituudis on valminud Peeter Vihalemma, Marju Lauristini, Veronika Kalmuse ja Triini Vihalemma toimetatud kollektiivne monograafia «Eesti ühiskond kiirenevas ajas. Uuringu «Mina. Maailm. Meedia» 2002–2014 tulemused».

Raamat annab tervikliku ülevaate Eesti ühiskonna arengust viimasel paaril aastakümnel ning arutleb ka tulevikusuundade üle.

Raamatut tutvustatakse 18. aprillil kell 11.30–16.30 toimuv konverentsil. Konverents toimub kolmes sessioonis, esimeses tutvustatakse raa-

matut ning uurimisprojektist «Mina. Maailm. Meedia» Eesti sotsioloogia uurimistraditsioonide kontekstis räägib professor Peeter Vihalemm.

Samuti esinevad ajakirjanduse professor Halliki Harro-Loit ettekandega «Aja kiirenemine ja tihenemine, ajapuudus ja aja ülejääk. Ajakasutusklastrid» ja ajakirjandussotsioloogia lektor Ragne Kõuts-Klemm ettekandega «Meediakasutuse individualiseerimine ja internetiajastu saabumine».

Teises sessioonis esinevad professor Veronika Kalmus ettekandega «Põlvkondlikud

erinevused muutuv ühiskonnas», RAKE analüütik Maie Kiisel ettekandega «Sotsiaalsed tegevused ühiskonna sidustajana ja kujundajana» ning professor Triini Vihalemm ettekandega «20 aastat hiljem: lõimumispoliitika ideaalsubjektid ja need teised».

Kolmandas sessioonis räägib professor Marju Lauristin Eesti ühiskonna koondportreest kiirenevas ajas.

Konverents on tasuta, kuid vajalik on eelregistreerumine TÜ ühiskonnateaduste instituudi kodulehel. Konverents toimub Tallinnas, Radisson Blu Sky hotellis. ●

E-rahva manifest

INAUGURATSIOON

TÜ meediauuringute professor Andra Siibak
11. aprillil kell 16.15 ülikooli aulas

Eestist räägitakse sageli «e»-liidet kasutades. Meie infotehnoloogilist edulugu pakendatakse e-Eesti märgi all, luues kuvandit riigist, mis tiigrihüpetega kalpsas sovetlikust ühiskonnast nüüdisaegsesse infoühiskonda. Praegu vajaks Eesti aga tulevikku vaatavat e-rahva manifesti, mille toel infotehnoloogilisi lahendusi tavakasutaja jaoks senisest veel paremini igapäevaelu parandamiseks ära kasutada.

Oma inauguratsiooniloengus pakub Andra Siibak käepäraste soovitusi ja reegleid, millest iga interneti- ja sotsiaalmeedia kasutaja enda netipraktikates ja -käitumises

ANDRA SIIBAK

lähutada võiksid. Näitlikustamaks positiivseid ja probleemsemaid suundumusi, tuuakse nuppeid eestlaste igapäevaseid interneti- ja sotsiaalmeedia harjumusi analüüsitud uuringutest. Toetudes erinevate

uurimistööde andmetikele sõnastatakse küsdlauad, mis võiksid olla heaks teejuhiseks nii igapäevasele internetikasutajale kui ka poliitika-kujundajale, kelle eesmärk on edendada Eesti infoühiskonda.

Professor Andra Siibak lõpetas 2003. aastal Tartu ülikooli inglise keele ja kirjanduse erialal, kaitses magistrikaadi meedia ja kommunikatsiooni alal 2005. aastal ning doktorikaadi samal erialal 2009. aastal. Alates 2007. aastast on ta töötanud Tartu ülikoolis erinevatel ametikohtadel, läbinud järel doktorantuuri Rootsis Södertörni ülikoolis ning pidanud külalisloenguid Masaryki, Aalto, Aarhusi ja Urbino ülikoolides. Alates 2016. aasta septembrist on Andra Siibak meediauuringute professor.

Professor Andra Siibaku teadus-

töö on keskendunud erinevate põlvkondade internetikasutuse praktikate, eelkõige sotsiaalmeedia kasutuse uurimisele. Tema praegused uurimishuvid on seotud uue meedia auditooriumite, privaatsuse, digitaalse kirjaoskuse ja internetikasutuse vahendamise teemadega.

Andra Siibak on olnud asjatundja mitmete Euroopa komisjoni ja Euroopa nõukogu algatuste juures. Praegu on ta Euroopa nõukogu ekspertrühma «Laste õigused digitaalses maailmas» (CAHENS-IT) liige ja Eesti noorte teaduste akadeemia asutava kogu liige. Andra Siibak on vabariigi presidendi noore teadlase preemia laureaat (2015). Sellest aastast juhib Andra Siibak TÜ infoühiskonna keskust. ●

Panopto on nüüdsest kättesaadav kõigile

Sellest aastast on video-loengute süsteem Panopto tasuta kättesaadav kõigile ülikooli töötajatele. Süsteem on ka uuendunud ning nüüdsest on võimalik õppevideotele lisada küsimused, millele saavad õppijad vastata kohe süsteemi sees ilma mõnda teist keskkonda kasutamata.

Eelmisel aastal salvestati Panoptosse umbes 688 salvestust. Näiteks arvutiteaduse instituut on Panoptot kasutanud üle kolme aasta ja süsteemi abil on salvestatud ligi 270 videot.

Arvutiteaduse instituudi haridustehnoloog Merlin Saulep ütles, et nende loengusalvestused on mõeldud enamasti toetava materjalina, üliõpilased saavad salvestust vaadata kiirendatud või

aeglustatud tempos või klõpsata kindlale slaidile ning vaadata üle loengus segaseks jäänud kohad.

Peale selle annab see tudengile võimaluse osaleda õppetöös, kui ta ei saa füüsiliselt kohal olla või kui ta soovib loengute keerulised kohad uuesti üle vaadata.

Abi Panopto kasutamisel pakuvad instituutide haridustehnoloogid või valdkondade õppedisainerid. Igal semestril toimuvad ka e-lõunad, kus elukestva õppe keskus tutvustab Panopto kasutamist. «Arvutiteaduse instituudi tudengid on selle võimalusega harjunud ja nad oskavad õppejõududelt küsida, kas seda võimalust saaks aines kasutada.» Panopto videod asuvad aadressil panopto.ut.ee. ●

Kas digiühiskond vajab uut autoriõigust?

INAUGURATSIOON

TÜ intellektuaalse omandi professor Aleksei Kelli
26. aprillil kell 16.15 ülikooli aulas

Kaasaegne autoriõigus tugineb ulatuslikele rahvusvahelistele kokkulepetele, mis peegeldavad erinevate ja kohati vastandlike huvide tasakaalu. Inauguratsiooniloengul analüüsitakse, kuidas on digiühiskond seda tasakaalu

mõjutanud ning kas seetõttu on vajalik autoriõigust põhjalikult muuta või piisab kehtiva autoriõiguse kohandamisest muutunud tehnoloogilistele tingimustele.

Ettekandes käsitletakse autoriõiguse ja digiühiskonna seoseid autoriõiguse süsteemi kesksete koostisosade kontekstis. Esmalt vaadeldakse, kas autor, autorsus ja autori looming (teos) sobituvad digiühiskonnaga. Seejärel analüü-

ALEKSEI KELLI

sitakse autori isiklike ja varaliste õiguste ning nende piirangutega seonduvat. Loengus pööratakse läbivalt tähelepanu Euroopa Liidu tasandil toimuvatele digiühiskonda puudutavatele autoriõiguslikele arengutele.

Professor Aleksei Kelli kaitses oma doktoritöö Tartu ülikooli õigusteaduskonnas 2009. aastal. Ta oli külalisteadur Columbia ülikooli õigusteaduskonnas (2010) ning Uppsala ülikooli innovatsioonikeskuses (2011).

Aleksei Kelli tegeleb digitaalsete keeleressursside õiguslike küsimustega Tartu ülikoolis ja Eesti keele instituudis ning ta on

CLARIN ERIC (Common Language Resources and Technology Infrastructure) õiguskomitee juhataja. Aleksei Kelli on ka vastutav täitja teadus- ja arendustegevuse tugevdamise programmi avatud teaduse valdkonnas.

Aleksei Kelli juhtis intellektuaalse omandi õiguse kodifitseerimise töögruppi (2012.–2014. aastal, justiitsministeeriumis). Ta oli vastutav projekti eest, mis oli pühendatud tööstuse ja teadusastutuste koostöö ning teadmussiirde edendamisele Ukrainas (2015.–2016. aastal, välisministeeriumis) ning ta oli teadus- ja innovatsioonipoliitika seire programmi intel-

lektuaalse omandi seirevaldkonna põhiexpert (2011.–2015. aastal, haridus- ja teadusministeeriumis).

Aleksei Kelli oli ÜRO intellektuaalse omandi ekspertgrupi (Team of Specialists on Intellectual Property) liige (2010.–2013. aastal, ÜRO Euroopa majanduskomisjonis).

Professor Kelli on osalenud mitmetes EL-i ning Eesti teadus- ja arendusprojektis intellektuaalse omandi ja innovatsiooni asjatundjana. Ta on avaldanud artikleid rahvusvahelistes ajakirjades intellektuaalse omandi, innovatsiooni, teadmussiirde ja sellega seonduvatel teemadel. ●

Hea õpetamise grantide programm jätkub

Kolmandat korda on Tartu ülikooli õppejõududel võimalik taotleda õpetamise arendamiseks ja uurimiseks hea õpetamise granti. Taotluste esitamise tähtaeg on 15. mai.

TÜ arengufondist rahastatakse hea õpetamise grantide programmi TÜ õppejõudude parimate õpetamiskogemuste esiletõstmiseks. Koostöös akadeemiliste üksustega valitakse igast valdkonnast kolm õppejõudu, kelle senine õpetamispraktika on silmapaistvalt kõrgel tasemel ning kogemus väärrib jagamist. Väljavalitud 12 õppejõule eraldatakse toetusraha oma õpetamise arendamiseks, selle tulemuslikkuse süsteemseks uurimiseks ning oma kogemuste laiemaks tutvustamiseks.

Toetus koosneb õppejõule makstavast töötasust, lähetusrahast tulemuste tutvustamiseks rahvusvahelistel konverentsidel ja struktuuriüksuse toetussummast. Toetus on kavandatud kaheaastasena, 2017.–2018. akadeemilisel aastal on iga grandisaaja toetussumma 5000 eurot.

18. aprillil toimub teabeseminar «Hea õpetamise akadeemia: ettevalmistus oma õpetamise arendamiseks ja uurimiseks». ●

FOTO: LANE HARTWELL / WIKIMEDIA COMMONS

Keelekonverents paneb masintõlke proovile Vikipeedia häkatonil

Tallinnas toimub 19.–20. aprillil konverents «Eesti keeletehnoloogia 2017». Konverentsi eelpäev ehk 18. aprill on aga töötubade päralt. Üks neist on masintõlkimise häkaton, kus proovitakse järele, kuidas saavad masinad Vikipeedia arendamisele kaasa aidata.

Eesti keeletehnoloogia programmi koordineerija Tartu ülikoolis ja konverentsi üks korraldaja Kadri Vare ütles, et emakeelepäeval käivitus projekt Miljon+, mille eesmärk on viia eestikeelne Vikipeedia miljoni artiklini. «Kuidas saavad eesmärgile kaasa aidata tõlkemasinad, et seejuures keeleline ja sisuline kvaliteet säiliks? Just sellele küsimusele häkatonil lahendusi otsitaksegi.»

Häkatonil kasutatakse uusi- maid närvivõrkudel põhinevaid masintõlkemudeleid, mis pakuvad ladusat eestikeelset tõlget just järeltoimetamise otstarbeks. Osalevad nii tõlkijad, kes annavad

hinnanguid erinevatele tõlkimis- meetoditele kui ka toimetajad, kes pimesi hindavad järeltoimetatud masintõlget ning inimtõlget.

Üks masintõlkevahend, mida kasutatakse, on TÜ arvutiteaduse instituudi masintõlkeprojekt KaMa – Kasutatav Eesti Masintõlge. Proovile pannakse ka eraturul masintõlget pakkuv Tilde Eesti OÜ tõlkeprogramm.

Toimub ka EstNLTK Pythoni tarkvarateegi töötuba, kus kasutatakse Pythoni keeletöötlus- vahendeid praktiliste ülesannete lahendamisel. Töötoa korraldab ka Eesti esimene keeletehnoloogia idufirma TEXTA, mis pakub töövahendite raamistikku vabatekstiliste (suur)andmetega tutvumiseks ja nende analüüsimiseks. Töötoas kasutatakse seda ühe Eesti ministeeriumi dokumendiregistri uurimiseks.

Konverentsile ja õpitubadele on vajalik registreerumine aadressil www.keeletehnoloogia.ee. ●

Aktiivseid tudengeid tunnustatakse esimest korda Ole rohkem galal

Ole rohkem auhinnagala toimub 28. aprillil Eesti rahva muuseumis, kus auhinnad antakse välja seitsmes kategoorias. Kõige suurem konkurents oli aasta tudengi kategoorias, kuhu laekus 26 kandidaati.

Tartu ülikooli üliõpilaskonna sihtasutuse kommunikatsioonijuht Karoli Noor ütles, et Ole rohkem auhinnad ja auhinnagala on ellu kutsunud selleks, et tutvustada laiemale üldsusele kõige edukamaid tegevusi, mida üliõpilased vabatahtlikult teevad ning et nende tehtud tööd tunnustada. «Tartus tegutseb üle 70 tudengiorganisatsiooni, kus iga päev omandab mitu tuhat tudengit uusi oskusi. Peale iseenda arendamise panustavad nad ka ühiskonda laiemalt: kes seisab selle eest, et juba lasteaialapsed teaksid füüsika põhitõdesid, kes toob Eestisse välismaalt uusi ideid ja mõtteid, kes propageerib prügi

sortimist,» rääkis Noor. Ta lisas, et need on vaid mõned näited üliõpilaste tehtavast tööst, mis pole siiani Tartu-ülest tunnustust saanud.

Auhinnad antakse välja seitsmes kategoorias: Ole rohkem tudengiorganisatsioon, aasta suurima ühiskondliku mõjuga organisatsioon, Tartu-väline aasta tudengiorganisatsioon, aasta koostööpartner, aasta tegu, aasta tudengisõber ja aasta tudeng 2017.

«Peale organisatsioonide, tudengite ja tegude tunnustatakse ka koostööpartnereid ja Tartu-väliseid organisatsioone. Seda kõike sellepärast, et ilma heade koostööpartneriteta ei oleks tudengiorganisatsioonid need, kes nad on täna, ning ka väljaspool Tartut on tublisid üliõpilasi, kes väärivad tunnustust,» selgitas Noor.

Tartu-välisesse kategooriasse laekus neli nominatsiooni, mis

moodustab kõigest 63 nominatsioonist väikseima osa. Kõige tihedam rebimine oli aasta tudengi kategoorias, kuhu laekus 26 kandidaati. Kõigest kategooriatest on tänaseks Tartu tudengiorganisatsioonide koostöövõrgustiku 50 liikmesorganisatsiooni välja valinud 5 nominenti, kellest omakorda valib Ole rohkem auhindade võitjad žürii. Hindamiskomisjon on üheksaliikmeline ning sinna kuuluvad nii Tartu ülikooli, maaülikooli, Tartu linna, tudengiorganisatsioonide kui ka ettevõtete esindajad.

«28. aprillil ERM-is toimuva gala puhul on tegemist Oscaritegala väikese vennaga, mille jaoks tuleb kutsututel välja otsida kõige uhkemad kleidid ja peenemad ülikonnad. Öhtuse meelelahutuse eest hoolitseb Viljandi kultuuriakadeemia ning meelde jääva koosviibimise lõpetab Vaiko Eplik bändiga,» lisas Noor. ●

22. märtsil toimunud lahtiste uste päeva külastas kõikide aegade suurim hulk huvilisi, sh registreerus rekordarv õpilasi ka erialastesse töötubadesse ja teabetundidesse.

Suurt huvi lahtiste uste päeva vastu võis mõjutada võimalus sooritada samal päeval akadeemilise test. Akadeemilise testi sooritajaid oli kokku 1000, neist 653 sooritas testi Tartus.

Erinevatesse töötubadesse ja loengutesse oli end kirja pannud ligi 1500 õpilast ehk 500 õpilase võrra rohkem kui mullu. Suurima osalusega töötoad olid loodus- ja täppiseaduste valdkonna töötoad «Jäätise tegemine vedela lämmastikuga», «Tuli ja sädemed keemiliste katsetega» ja «Tuvi lahkamine» ning meditsiiniteaduste valdkonna töötoad «Sea sõra õmblemine» ja «Veregrupi määramine».

FOTO: ANDRES TENNIS

ISLAM KONTEKSTIS I

Šihāb ad-Dīn Yaḥyā Suhrawardī

INGEL GABRIELI TIIBADE SAHIN

Pärsia ja araabia keelest tõlkinud ja kommenteerinud Kalle Kasemaa ja Haljand Udam.
ISBN 978-9949-77-318-3, 200 lk.

„Islam kontekstis” on raamatusari, mille eesmärk on tuua eesti lugejani islami alustekstidega (Koraan, sunna, ajaloo- ja õigustööd) seotud kirjanduse ning laiemalt islami kultuuriruumi kuuluvate teoste tekstikriitilisi esma- ja uustõlkeid ning pakkuda nende juurde nüüdisaegset teaduslikku kommentaariumi.

Sarja esimene köide sisaldab 12. sajandil elanud pärsia filosoofi ja müstiku Šihāb ad-Dīn Yaḥyā Suhrawardī sufismialaste kirjutiste tõlkeid. Suhrawardī kirjalik pärand on mitmekülgne, ta kirjutas nii pärsia kui araabia keeles. Siinses valimikus on esitatud filosoofiline traktaat „Valguse paleed” ning kaheksa müstilist jutustust („Ühel päeval sufide seltsis”, „Kiri lapseseisuse kohta”, „Ingel Gabrieli tiibade sahin”, „Purpurpunane peaingel”, „Armastajate teejuht”, „Sipelgate keel”, „Simurgi hüüd”, „Kiri õhtumaisest pagendusest”). Mõned uurijad seavad need allegoorilised jutustused isegi kõrgemale Suhrawardī peateoseks peetavast „Ida tarkusest” ning näevad neis tema teoloogia ja filosoofia kvintessentsi. Sel põhjusel on neid ka kõige rohkem tõlgitud.

Kogumik on varustatud Kalle Kasemaa põhjaliku saatesõnaga, raamatu lisas on ära trükitud ka Haljand Udami lühem käsitus „Suhrawardī ja Dante”.

W. Struve 1, Tartu, 737 5945, tyk@ut.ee, www.tyk.ee

Teaduskirjastus aastast 1632

TARTU ÜLIKOOL
kirjastus

Kas rahvuskeelne teadus on kui jäänuk?

Hiljuti kaitses sotsioloogia doktorant Ero Liivik oma väitekirja. Kaitsmine oli nagu kaitsmine ikka – pidulik kombetalitus senati saalis varasemate rektorite portreepilkude all, eeskirjast lähtuvad sõnavõttud aeg-ajalt kostva lühtriklirina saatel, auväärt välisoponent. Ainult üks oli teistmoodi kui tavaliselt: kaitsmine toimus eesti keeles. Seda tänu asjaolule, et Suure Lombi tagant kohale sõitnud oponent, Indiana ülikooli emeriitprofessor Ain Haas on väliseestlane.

Vaid nädalajagu hiljem esitleti Eesti sotsiaalteaduste X aastakonverentsil kollektiivset monograafiat «Eesti ühiskond kiirenevas ajas». Nelja professori toimetamisel valminud tellisepaksune raamat kätkeb paarikümne inimese viieteistkümne aasta uurimis- ja kolme aasta kirjatöö tulemusi. Eesti sotsiaalteadlaste kogukond võttis teose soojalt, kuid teatava hämminguga vastu, raamatu ilmumine ületas ka «Aktuaalse kaamera» uudisekünnise.

Mõlema näite näol on tegemist omamoodi veidra seigaga. Rahvuskeelne (sotsiaal)teadus mõjub eba-harilikuna, isegi jäänukina. Mõned nooremad kolleegid kurdavad, et eesti keeles on raskem kirjutada, kuna erialaseid mõisteid pole varnast võtta, neid peab pingutusega otsima või ise välja mõtlema. See nõuab aega.

Noorema põlvkonna teadlaste teine mure on pragmaatilisem ja tõsisem: eesti keeles ei ole mõistlik

VERONIKA KALMUS
TÜ sotsioloogia professor

FOTO: ANDRES TENNUS

kirjutada. Maakeelsele väitekirjale on raske või suisa võimatu leida välisopponenti. Eestikeelsele teadustööle on tunduvalt vähem võimalikke lugejaid, seega ka loodetud viitajaid. Ja mis peamine – omakeelne teadustoodang liigutub ETIS-es enamasti madalamatesse kategooriatesse koos sellest johtuvate ebasoodsate mõjudega karjäärile ja rahastusele.

Ka raamatu «Eesti ühiskond kiirenevas ajas» tegijaid valdasid kõhklused. Ehk oleks õigem panustada nii paljude töötajate aeg hunniku rahvusvaheliste

ajakirjaartiklite verimisele? Võib-olla oleks targem kirjutada ingliskeelne raamat ja püüda see avaldada mõnes salongikõlbulikus väliskirjastuses? Ka pärast liisu langemist eestikeelse monograafia kasuks valdas uurimisrühma pidev vastuvoolu ujumise tunne: kas jaksame?

Rühm sai hakkama. Seekord. Ei jäänud kirjutamata ka võõrkeelsed artiklid ega raamatud ja kindlasti tuleb neid lisaks.

Adume aga senisest selgemalt, et eestikeelse teaduse tegemine nõuab jõudu ja vahendeid: «rasvavaru» rahvusvaheliste publikatsioonide näol, pikemaajalist projektirahastust, piisavalt suurt uurimisrühma. Peamine – see nõuab teadvustatud tahet seista vastu teadvustamata enesekoloniseerimisele, mida muuhulgas põlistab liiga kergekäeline võõrkeelele üleminek Eesti akadeemias. Vaid nii püsib lootus, et rahvuskeelne teadus ei muutu jäänukiks. **UT**

ADUME AGA SENISEST SELGEMALT, ET EESTIKEELSE TEADUSE TEGEMINE NÕUAB JÕUDU JA VAHENDEID: «RASVAVARU» RAHVUSVAHELISTE PUBLIKATSIOONIDE NÄOL, PIKEMAAJALIST PROJEKTIRAHASTUST JNE.

FOTO: ANDRES TENNUS

Leonardo Pataccini: õpetamine on justkui tantsimine

PERSOON

Argentiinast pärit teadur Leonardo Pataccini on Eestis elanud ja Johan Skytte poliitikauuringute instituudis veetnud üle poole aasta. Oma muljeid Eestis elamise ja õpetamise kohta jagab ta ka UT ajakirja lugejatega.

SANDRA SAAR
sandra.saar@ut.ee

Kuigi ma olen Argentiinas sündinud ja seal suurema osa oma elust elanud, olen ma poolenisti hispaanlane – mu vanavanemad põgenesid Hispaania kodusõja ajal Argentiinasse. Kuna pool perekonda jäi Hispaaniasse maha, siis on mul siamaani Hispaaniaga tihe side.

Oma bakalaureusekraadi omandasin sotsioloogia erialal. Kui olin bakalaureuseõpingutega jõudnud teise semestrisse, hakkasin ka ise ülikoolis ajalugu õpetama. Ajalugu on mind alati huvitanud ja olen selle kohta palju lugenud ja uurinud.

Argentiinas on huvitav see, et enamik õppejõude annavad loenguid, aga ei saa selle eest raha. Tavaliselt on need noored alustavad teadlased ja ülikool toetubki suuremas osas õppejõududele, kes teevad oma tööd tasuta. Lihtsustatult öeldes on see justkui vabatahtlik töö.

Mõned aastad tagasi kolisin ma Lätti ja tegin seal uurimistööd Läti majanduskriisi kohta. Vahelduva eduga elasin seal kokku kaks aastat. Argentiinas olles oli raske uurida Läti kohta, sest materjale ei olnud kätte saada. Seepärast pidingi tihti Lätis kohapeal olema. Seal töötades kuulsin ma loomulikult ka Tartu ülikooli kohta ja mõtlesin, et tahaksin siia tulla.

Esialgu oli mul soov tulla

Tartusse viieks kuuks, aga tekkis hoopis võimalus jääda siia kauemaks, suisa kolmeks aastaks. Ma olin sellega nõus, sest tundsin end Tartus kohe väga koduselt ja mugavalt. Tartu on imeilus ja rahulik linn. Mulle meeldib väga linnas või erinevates parkides jalutada.

Töökeskond ja kolleegid on Tartus toredad. Ülikool on väga rahvusvaheline ning see on minu jaoks meeldiv üllatus, sest Argentiinas ega Lätis see nii pole. Huvitav on see, et siin olles puutun ma kokku väga tähtsate teadlastega, aga nad on nii tagasihoidlikud.

Kui ma Tartusse tulin, siis arvasin, et teen siin rahulikult oma uurimistööd, mis räägib majanduskriisist, ja kujutasin ette, et mu töö on üsna üksilda- >>

» ne. Umbes nii, et loen ja kirjutan pidevalt oma kabinetis ja teiste inimestega eriti ei suhtle ega puutu kokku.

Aga kohe palus instituut mul võtta enda õpetada aineid ja osaleda erinevatel koosolekutel. Erinevad õppejõud tulid ja küsisid minu käest arvamust ja nõu. Sulandumisprotsess tehti väga lihtsaks ja õhkkond on siin palju soojem, kui ma ootasin. Tore on tunda end oodatuna.

STEREOTÜÜBID

Eestisse tulles olin ma veidike mõjutatud oma Läti sõpradest ja lätlaste stereotüüpidest eestlaste kohta. Peamine lätlaste stereotüüp on see, et eestlastel kulub otsuste tegemiseks ilmatu kaua aega. Lõunamaalased jälle arvavad, et põhjamaa inimesed on kauged ja külmad. Kuna ma olen sotsioloogiat õppinud, siis tegelikult tean, et stereotüüpidel ei pruugi olla seost päris eluga. Ometi laseme end nendest tihti-peale mõjutada.

Ma olen elanud erinevates riikides ja mida rohkem ma reisin,

kohapeale ja ise avastama.

Eestlaste kohta räägitakse, et nad ei taha võõramaalasi oma riiki ning sellest saan ma ka aru, sest võõramaalased on nende jaoks alati olnud seotud sissetungiga ja kohalikel on olnud väga vähe aega, et nautida oma vabadust. Aga mina ei ole end selle poole aasta jooksul siin küll kuidagi halvasti tundnud. Samuti ei ole ma tundnud, et mind ei taheta siia. Vastupidi, pigem ollakse väga sõbralikud ja tuntakse huvi, mida ma siin teen ja kuidas meeldib.

See on igal pool nii – Eestis, Lätis, Venemaal, Jaapanis ja Austrias –, et on kohalikke, kes ei soovi oma riiki välismaalasi. Ma ei teeks sellest nii suurt numbrit, kui te võib-olla ise teete.

Eestisse kolides oli minu jaoks üks suurimaid üllatusi see, et ei olegi vaja kogu aeg tormata. Siin pole ummikuid ega midagi.

Minu kodulinn Buenos Aires on suur linn, kus elab ligikaudu 2,8 miljonit inimest, ja kõik asjaajamine võtab palju aega. Seega tuleb alati kiirustada ja kusagile joosta.

Minu jaoks oli üks ehmata-vaim ja samas ka hiljem tagasi vaadates naljakaim hetk Eestis oles oli see, kui ma läksin Tallinna kaubamajas eskalaatori peale ja mul oli tunne, et see ei liigu edasi.

Mõtlesin, et see on katki, aga see liikus lihtsalt nii aeglaselt, peaaegu märkamatu. See oli mu jaoks esimene äratuskell, et siin kulgevad asjad omasoodu ning ma pean aja maha võtma ja mitte kiirustama, sest kuhu on meil

kogu aeg kiire.

Eestist rääkides ei saa üle ega ümber siinsetest talvedest. Minu üks meeldejäävamaid kogemusi oli see, kui õues oli –15 kraadi ja ma läksin poodi. Ma tegin külmkapi lahti ja sain aru, et see on katki ja toit oli ilmselt roiskunud, sest sees oli nii soe. Siis ma aga taipasin, et külmkapis on lihtsalt soojem kui õues ja tegelikult ei olnudki kapp katki.

Oma tudengitele teatasin ma, et kui õues on –20 kraadi, siis jääb loeng ära ja mina kooli ei tule. Eestis on niigi vähe inimesi, miks te piinate neid? –15 kraadiga õue minek peaks olema keelatud.

See, et eestlased ütlevad, et tänavune talv oli soe, hirmutab mind. Jah, ma jäin elama ja isegi ei piinelnud, aga mis saab edasi?

ERINEVUSED

Nii Eestis kui Lätis elades tegi ilmu mu jaoks kohanemise raskeks. Esiteks polnud ma mõistagi harjunud siinse külma, aga ka pimedus oli harjumatu.

Just see, et talvel polegi praktiliselt valget aega. Samas suvel on mul jälle raske uinuda, sest õues on kogu aeg valge.

Kui rääkida Eesti ja Argentiina kõrghariduse erinevustest, siis neid on üsna palju. Argentiinas teevad 90 protsenti tööst ära tudengid. Eestis on see ühtlasemalt jaotatud õppejõudude ja üliõpilaste vahel. Ma ütlesin, et siin tuleb tudengil endal panustada 50–60 protsenti. Ülejäänud teevad õppejõud, kes on väga aktiivsed ja jagavad tudengitele materjale ka väljaspool klassiruumi.

Kui ma soovitaksin Eestil midagi Argentiina haridussüsteemist üle võtta, siis ehk seda,

et tudengid peaksid rohkem lugema. Kui mina haridust omandasin, siis pidin iga nädal lugema 100–200 lehekülge rasket teksti ja peamiselt klassikuid.

Ma alustasin Platonist ja liikusin järjest edasi. See andis mulle väga head alusteadmised. Ka Eestis lasevad õppejõud tudengitel lugeda huvitavaid tekste, aga mitte niivõrd klassikuid.

Samas klassikuid tundmata võib noorel inimesel olla edaspidi raske, sest see annab hea aluse ja õpetab mõtlemist.

MOODNE ÕPE

Eestis ja ka Lätis ollakse kõrghariduse suhtes väga moodsad ja võib-olla isegi liiga palju turule orienteeritud. Ajaga kaasas käia on muidugi oluline, aga siiski soovitan ma mitte unustada klassikuid, sest neid mõistmata võib olla raske mõista ka tänapäeva.

Mul on olnud võimalus õpetada nii Eesti kui ka Argentiina

tudengeid ja senimaani on mul olnud head kogemused mõlemast rahvusest tudengitega.

Eestis õpetama asudes kartsin ma, et tudengid ei ütle loengus ühtegi sõna sekka, aga tegelikult see nii pole. Argentiina tudengid väljendavad end küll rohkem: nad on loengutes aktiivsemad ning avaldavad arvamust ja vaidlevad vastu. Eestis ollakse häbelikumad ja vaoshoitumad, aga päris nii ka pole, et mina üksinda jutustan ja tudengid vaikides kuulavad.

Eesti tudengid võiksid ise- enesest rohkem sõna võtta, sest minu jaoks oleks huvitav teada, kuidas nemad mõtlevad ja mida arvavad. Võibolla ei nõustu nad üldse minu seisukohtadega ja seda oleks huvitav teada.

Tegelikult saan ma aru, kui inimesed ei soovi oma isiklikke seisukohti avaldada, ja sellest pole midagi. Ma ei sunni ka, sest õpetamine on justkui tantsimine: ma võin kutsuda sind

tantsule ja sa saad kas nõustuda sellega või mitte.

Samas on oma seisukohtade põhjendamine üks oluline osa ülikooliharidusest.

Hiljem lähevad praegused tudengid ju kusagile tööle ja seal peab enamajaoit ikkagi oma otsuseid põhjendama. Seega tuleb argumenteerimisoskus kasuks.

Väga hea on aga see, et Eesti tudengid austavad väga oma õppejõude, on pühendunud ja tõesti tahavad õppida ning areneda.

HARIDUS

2012–2015 PhD (sotsiaalteadused) Buenos Airese ülikool (Argentina).

2007–2011 MA (rahvusvaheline majanduspoliitika) Belgrano ülikool (Argentina).

2009–2010 MA (kaasaja ajalugu) Santiago de Compostela ülikool (Hispaania).

2001–2005 BA (sotsioloogia) Buenos Airese ülikool (Argentina). UT

EESTISSE KOLIDES OLI MINU JAOKS ÜKS SUURIMAD ÜLLATUSI SEE, ET EI OLEGI VAJA KOGU AEG TORMATA.

seda enam saan aru, et inimesed on igal pool samasugused. Igas rahvuses on häbelikumaid inimesi, tegusaid inimesi ja lõbusaid inimesi. Häid inimesi on igal pool. Ei saa üldistada ja öelda, et kusagil riigis on just niisugused inimesed.

Ma ei usu, et rahvus või elukoht ütleb, milline inimene on. Ja see on hea, sest selleks, et teada saada, millised inimesed mingis riigis on, pead sa minema

KUIDAS SATTUS LEONARDO EESTISSE?

Kõrge teaduspotsiaaliga inimeste kaasamine on SV teadustegevuse ja -rahastuse suuren-damise üks võtmetegevusi, mistõttu on valdkonna arengufondi loodud meede, millest toetatakse kõrge teaduspotsiaaliga inimeste kaasamist enda üksustesse. Selle meetme eesmärk on kaasata kas vahepeal välismaal töötanud eestlasi või välismaalasi, kes asuksid tööle teaduritena ja kelle peamine ülesanne on (välise) teadusrahastuse kaasamine.

Leonardo on esimene teadlane, kes sai sellest meetmest toetuse ja on juba tööle asunud Johan Skytte poliitikauuringute instituuti. Tema näol on tegemist võimeka noorteadlasega, kes tuli algselt Tartusse järeldoktorina uurimiskülaskäigule, kuid kelle

võimekust nähes otsustas Skytte instituut leida viisi, kuidas teda pikemaks ajaks instituudi töösse kaasata.

Leonardo uurimisvaldkonnad on rahvusvaheline poliitökonoomia ja arengu poliitökonoomia, sh siirdemajandused, finantssüsteemid ja -turud, majandusinstituutsioonid, sissetulekute jaotumine, ebavõrdsus, riigi roll majanduses, riigi võimekus, majandusmu-delid, avaliku ja erasektori partnerlus.

Tema teadustegevuse keskmes on olnud finants-turud ja -instituutsioonid ning nende roll majandusarengus – seda nii arenevate majanduste (sh postkommunistlikud siirderiigid) kui arenenud majanduste (sh kriisieelne ja -järgne Euroopa Liit) kontekstis.

Rektorina jätkav Volli Kalm on kolleegide arvates austust äratav

ALMA MATER

MERILYN SÄDE

merilyn.sade@ut.ee

Tartu ülikooli majanduspoliitika professoril Jüri Sepal on olnud rõõm töötada koos Volli Kalmuga sisuliselt Eesti taasiseseisvumise alates. Professorite tihedam omavaheline kontakt algas 1996. aastal, kui mõlemad olid dekaani ülesannetes. Volli Kalm oli dekaan 1995.–1998. aastal.

«Peale ametlike ja regulaarse te kohtumiste ülikooli valitsuses oli dekaanidel toona ka oma tagatuba, mida nimetasime D-klubiks. Seal räägiti ja kokkulepitu aitas tasakaalustada võimutelge, mida kehtastas rektor,» jutustab Sepp. Professor arvab, et just sealt pärineb ka Kalmu arusaam akadeemilisest vabariigist oma keerulise võimude lahususega. «Kuidas muidu suutis ta lõpule viia struktuuri- ja juhtimisreformi, mille taha komistasid eelmised rektorid. Volli suutis välja kannatada ja lõpuks ühendada kõik need eriarvamusd,

mis mingil hetkel ähvardasid tee sulgeda,» kirjeldab professor. Ta on kindel, et paljusk jöuti praeguse juhtimismudelini Kalmu paindlikkuse tõttu.

Viimasel viiel aastal on Jüri Sepal olnud võimalus vaadata rektori tegevust uues süsteemis nõukogu liikmena. «Nõustun tema enda öelduga, et arvamusd lahknud sisuliselt vaid ühel juhul: tasulise õppe kadumise hüvitamisel. Üldiselt suutis ta nõukogu veenda oma ettepanekute eelistes ja koostöö sujus. Omalt poolt püüdis nõukogu

JÜRI SEPP USUB, ET PALJUSKI JÖUTI PRAEGUSE JUHTIMISMUDELINI VOLLI KALMU PAINDLIKKUSE TÖTTU.

rektori algatusi toetada ja võimaldada,» lisab Sepp.

Professori arvates on aga rektor Volli Kalmul veel üks pluss: «Meie ülikooli korvpallimeeskonnal on Volli Kalmu näol olemas kindel fänn.»

Tartu ülikooli üliõpilaskonna esimees Reelika Alunurmele meenub rektor Volli Kalmule

mööldes 2016. aastal toimunud ülikooli aastapäeva ball, kus agarad korraldajad ühendid olid unustanud ettevalmistuste tuhinna peakülast teavitada, et tema sõnadega peaks algama balli etenduse osa. «Rektor Kalm ei lasknud sellest end karvavõrdki kõigutada: kui selgus, et vaikus saalis märgib tema korda lavale astuda, kõndis ta nagu püha rahu ise lavale ja esitas saalile imeilusa tervituse,» kirjeldab ta.

Alunurme arvates on Kalm ülimat austust ja sümpaatiat äratav isiksus. «Üks suuri põhju-

seid, miks ta tudengites poolehoidu tekitab, on see, et talle ei ole kunagi liiast läheneda asjale maalähedaselt, hoida praktilist tulevikunägemust, ja mis seal salata, rebida tudengitega ka mõni asjakohane huumorikild.»

Esimehe sõnul on üliõpilased Kalmu laua taha alati oodatud osapool, kelle mõtted kuulatakse

VOLLI KALM 30. MÄRTSIL PÄRAST VALIMISTULEMUSI ÖNNITLUSI VASTU VÖTMAS.

ära võrdse tähelepanuga. «Juhina on tal väga selge arusaam sellest, milline võiks olla arutelu tulemus ja ta hoiab näiteks koosoleku läbiviimisel väga kindlat joont.»

TÜ rahanduse ja majandusarvestuse õppetooli juhataja ja majandusarvestuse professor Toomas Haldma ütleb, et tema hindab Volli Kalmu juures konkreetsust.

«Juhi rollide hulka kuuluvad kahtlemata kohustus otsustada ja võtta vastutus langetatud otsuste eest. Ka ülikoolis lahendatakse kindlaid probleeme ning nii probleemide sõnastamisel kui ka lahenduste leidmisel on Volli Kalm jäänud meelde meeldivalt konkreetsena.»

Samuti ütleb Haldma, et rektor on sihikindel ning ilma selleta oleks raske lahendusteni jõuda. «Vahel võib ta lausa kirklikult probleemi lahendusvariantide juurde teistest vaatepunktidest

tagasi pöörduda.» Veel toob professor välja uudishimu. «Edasi viiv uudishimu saamiseks teada, kuidas asjad ülikooli eri «nurkades» liiguvad ja toimivad. Kuid ta ei uuri lihtsalt uudiseid ehk vastuseid küsimusele «mis?», vaid eelkõige sündmuste ja nähtuste põhjuslikke tegureid ehk vastust küsimustele «miks ja kuidas?»,» iseloomustab Haldma.

OSKUS JUHTIDA MEESKONDA

Haldma arvab ka, et Kalmuga on lihtne suhelda. «Esmapilgul võib ta vahel kaugena tunduda, kuid kõik meie vestlused on toimunud soojas ja edasiviivas õhkkonnas. Julgen öelda, et see on ka varasematele TÜ rektoritele omane olnud,» lisab ta.

Reelika Alunurme arvates on juhile väga olulised tunnused süsteemne mõtlemine, tugev argumenteerimisoskus ja mees-

konnajuhtimise oskus, mis on esimehe sõnul professor Kalmul olemas. «Selleks, et selgitada välja parim lahendus laual olevatest, tuleb hästi hoomata suurt pilti ja näha muutuseid terviklikus süsteemis, kus ühe muudatuse tegemine vallandab hulga teisi. Mitmed tagajärjed väljenduvad alles pika aja järel – oskus neid ette näha või vähemalt neile mõelda on samuti oluline.»

Selleks, et anda edasi strateegilisi mõtteid ja osata nende mõistlikkust kaitsta, peab rektor suutma oma mõtteid edasi anda veenvalt ja kaasahaaravalt, et inimestel tekiks neisse usku, usub Alunurm.

«Peale selle ei saa 3000 töötajat ja 14 000 tudengit juhtida üks inimene, selleks tuleb enda ümber koondada meeskond. Professor Kalm suudab tuvastada võimekad inimesed ja tuua nad oma meeskonda,» kirjeldab Alunurm. UT

FOTO: ANDRES TENNUS

Rektor keskendub ka uutele mõtetele

Rektor Volli Kalm sai valimisaja aruteludelt mitmeid uusi ideid ning kindlasti ei jäta ta tähelepanuta ka professor Margit Sutropi soovitusi.

MERILYN SÄDE
merilyn.sade@ut.ee

Volli Kalm ütles UT ajakirjale, et on ülikooliperele teistkordse mandaadi eest tänulik. «Olen veendunud, et me ei lase ülikooli mingisugust «meie» ja «teie» suhtumist sisse, valdkondade vahel on koostöö ning eriarvamused rikastavad ja täiendavad ülikooli.»

Kui rääkida rektori plaanidest uueks ametiajaks ja mõtetest, mida ta sai debattidelt, ütles ta, et ülikooli puudutavates suurtres arengutes – arengukava,

fookusvaldkonnad, laborid või ametijuhendid – uusi täiendusi aruteludelt ei tulnud. Küll aga tehti rektori sõnul arutelude käigus mitmeid huvitavaid ettepanekuid.

«Üks mõte, mille olen ka ise välja pakkunud ja mida väga paljud toetasid, on see, et tuleks vähendada ülikooli arengufondi rahalist mahtu, ning kui rääkida teaduse baasrahastusest, siis enamus sellest läheks ilma n-ö lisäülesanneteta valdkondadesse ja instituutidesse, kus inimesed otsustaksid ise, mis on need suunad või rühmad, keda toetada.»

Rektori sõnul oli huvitav ka ettepanek, mis puudutas juhtiva-

telt kohtadelt pensionile jäämist. «Kindlasti tuleb mõelda, kuidas seda protsessi sujuvamaks muuta ning kuidas avada juhtivaid akadeemilisi ametikohti noortele. Selle nimel võiks ja peaks ülikool tõstma emeriitprofessorite tasusid,» arvas Kalm. Seda mõtet tuleb rektori sõnul aga veel arutada ja analüüsida, missuguseid muutuseid see endaga kaasa tuua võiks.

Kalmu sõnul on väga oluline teema, millega edaspidi tegeleda, ka ülikooli kommunikatsiooni korraldamine. «Kuidas aidata ülikooli eri ametikohtadel olevaid inimesi selles, et nende sõnumid liiguksid varasemast

rohkem ülikooli sees, aga ka ülikoolist välja,» kirjeldas ta. Eriti oluline on see näiteks siis, kui juhtivatel ametikohtadel vahetuvad inimesed.

Aruteludelt jäi kõlama professor Margit Sutropi soovitus tegeleda enam kaasava juhtimise ja inimeste kuulamisega. Rektori sõnul on juba praegugi ülikoolis suhtlus ja infoliikumine paranenud ning selles tehakse tööd edasi.

«Tänu sellele, et dekaanid on rektoraadi liikmed, kuuleme palju paremini igal nädalal, mis toimub valdkondades ja ka vastupidi. Arvan, et suhtlus on oluliselt paranenud, kuid muidugi saab alati veel paremini.»

Inimeste suurema kuulamise kohta ütles Kalm, et ta võtab osaliselt omaks Sutropi etteheite, sest alati on võimalik inimestega rohkem rääkida. Sealsamas ütles ta, et vastaskandidaat pidigi ametis oleva rektori vastu kriitiline olema. «Kuigi mitmed arengud on ülikoolis soodustanud teabe liikumist, siis on see täiuslikkusest ikkagi kaugel. Plaanin tõsiselt tegeleda näiteks sellega, et nii minu kui ka prorektorite osad igapäevased bürokraatlikud

ülesanded oleks võimalik edasi delegeerida.»

Rektor pidas silmas näiteks suurt hulka dokumentide allkirjastamist, mille sisulise osa puhul on paljud targad inimesed koostöös juba otsuse teinud. «Küsimus on lihtsalt selle vormistamises. Kui meil on võimalik

KUIGI MITMED ARENGUD ON ÜLIKOOLIS SOODUSTANUD TEABE LIIKUMIST, SIIS ON SEE TÄIUSLIKKUSEST IKKAGI KAUGEL.

oma administratiivkoormust edasi delegeerida, siis jätsid see rohkem aega, et käia instituutides ning suhelda ja uurida, mis on nende tegelikud probleemid. Seda annab kindlasti rohkem teha,» ütles ta kindlalt.

Kalmu sõnul tõi Margit Sutrop olulise soovitusena välja ka selle, et inimesed, kes on saanud eri eurogrante või on käinud välismaal hindamiskomisjonides, võiksid oma kogemusi rohkem jagada.

«Nende kogemusi tuleks kasutada rohkem selleks, et õpetada ja nõustada neid, kes erinevaid eurorahasid taotlevad. Koos kogemustega, mida jagavad meile Euroopa teadusülikoolide

võrgustike LERU ja GUILD-i partnerid, julgen öelda, et meil on tõenäosus oma riigieelarvevälist rahastust kahekordistada.»

Peale käigus olevate suuremate muudatuste soovib Kalm keskenduda näiteks veel ka sellele, et ülikool panustaks senisest enam tehnoloogilistesse tugiteenustes-

se – näiteks ÖIS, e-valimised ja e-arved –, mis aitaksid inimeste elu lihtsamaks teha. «Palju on räägitud Delta ehitamisest, aga ehituse kõrval on oluline ka see, mida sisuliselt ootame majanduse ja IT koosseksisteerimisest – missugune on see lisaväärtus.»

Kalm tõi veel välja ka Narva kolledži ja sinna plaanitava üliõpilasmaja ehituse. «Valitsuselt tuli otsus ehitada siseakadeemia kolledž Narva ja riigil on tegelikult kavas sinna ka riigigümnaasium ehitada. Püüan lähiajal kohtuda siseministriga, et arutada, mida oleks meil võimalik koos arendada, sest ülikool on koostööks igati valmis,» lisas rektor. UT

REKTORI VALIMISTE TULEMUSED

I VOOR

VOLLI KALM 113
MARGIT SUTROP 97

Hääletuskastis oli 215 hääletussedelit, neist 5 märgistamata.

II VOOR

VOLLI KALM 147

Hääletuskastis oli 210 hääletussedelit, neist 2 rikutud ja 61 märgistamata.

Tartu ülikooli rektorina jätkab **VOLLI KALM**

250 valimiskogu liikmest oli hääletamas 215.

ALAR SEPP: ametiühingul on ülikoolis kindel roll inimlikkuse valvekoerana

INTERVJUU

Sellest aastast tegutseb Tartu ülikooli ametiühingu esimehena organisatsiooniga pikalt seotud olnud Alar Sepp, kelle sõnul on nüüdisaja oludes aina olulisem pöörata tähelepanu töökeskkonnale ja töötajate rahulolule.

MERILYN SÄDE
merilyn.sade@ut.ee

Miks otsustasite Tartu ülikooli ametiühingu esimeheks kandideerida?

Olin juba üliõpilasena ametiühingu liikumises 1984. aastast. Tollal oli tegu massiorganisatsiooniga, kuhu kuulusid kõik Tar-

tu ülikooli töötajad ja tudengid. 1994. aastal Eesti taasiseseisvumise järel valiti mind uuenenud ametiühingus TÜ arstiteaduskonna ametiühingu esimeheks. Seega on mul pikk liikmeks oleku staaž ja kui eelmise aasta lõpus vabanes juhatuse esimehe koht, siis see pakkus mulle huvi.

Olen ka organisatsioonikäitumise magister ja soovin uuendada ametiühingut nii, et see suudaks

vastata 21. sajandi väljakutsetele: digitaliseerimine, töökohtade vähenemine, üleilmastumise väljakutsed ja säästev areng.

Mida kujutab endast ametiühingu esimehe töö?

Minu jaoks on esimesed kuud möödunud projektide algatamise, läbirääkimiste ja koosolekute juhtimise vormis. Töö meenutab paljuski sama, mida olen varem

teinud eraettevõttes juhina töötades. Praegu on olnud inimestega rääkimist rohkem.

Muuhulgas olen palju kohtunud Tartu ülikooli raamatukogu töötajatega, sest nende töötingimused on pooleli oleva remondi tagajärjel muutunud halvemaks ning nende tagasi normaalseks saamine nõuab juhtkonna ja töökeskkonna eest vastutavate töötajate ühiseid jõupingutu-

si. Lähiajal on plaanis määrata töökeskkonnas õhus oleva tolmu hulk ja koostis.

Peale selle tuleb ka riskianalüüs uuesti teha, määratleda töökeskkonna ohutegurid ning leppida samal ajal kokku vastavate meetmete ja tegevuste kavades. Näiteks olen saanud kopsukliiniku juhataja pulmonoloogia professor Alan Altraja lahkelt abil olulist teavet respiraatorite

tüüpide kohta ja seetõttu oskame paremini soovitada, missuguseid peaksid kasutama raamatukogu töötajad, et ennast kaitsta. Praegu oodatakse juhtkonnalt otsuseid nende tegevuste rahastamise kohta.

Kõik peab saama tehtud nii, et oleks arvestatud töötajate inimliku ja tervisliku poolega ning lõpuks ka töötervise- ja tööohutuse seadusest tulenevate >>

» kohustustega. Me ei saa istuda, käed rüpes, ja korrata, et ehitaja tegi praaki.

Missugust lisaväärtust annab ametiühing ülikoolile?

TÜ raamatukogu näitel toetame ülikooli õigete valikute tegemisel. Valed valikud on ebaeetilised, ebapädevad, ebatervislikud ja majanduslikus mõttes kulukad. Ilmselt oli vale lasta inimestel raamatukogus remondi ajal edasi töötada, kuna remont jäi venima. Pean rõhutama, et sellised valikud ei ole jätkusuutlikud ega säästvad: pean siinkohal silmas just inimeste tervise säästmist, sest see on uuema töötervise ja tööpsühholoogia alus. Kõigi otsuste langetamisel peaks arvestama inimeste tööheaoluga. Arvan, et sellisel töötervisealasel mõtlemisel on ülikoolis veel arenguruumi ja seega on meil ametiühinguna kindel roll inimlikkuse valvekoerana.

Ametiühingul on üle kahesaja liikme. Miks on oluline olla osa ametiühingust, mida see liikmetele annab?

See annab väga palju erinevaid võimalusi. Näiteks saavad liikmed organisatsiooni- ja juhtimiskogemusi, osaledes ametiühingu juhatuses, projektides ja olles usaldusisik. Kui ei ole aega osaleda n-ö raskemas igapäevases ametiühingu töös, siis saab toetada ühingat liikmemaksude maksmise, üldkoosolekutel ja koosviibimistel osalemisega või tulles kaasa koolitustele ja õppereisidele.

Meie eesmärk ja põhiidee on asjade koos tegemine ja selle kaudu arenemine nii isikuna iseenda jaoks kui ka Tartu ülikooli kui

asutuse jaoks. Siht on saavutada võimalikult head töötingimused ja palgatase, mis on tööpanuse ja akadeemilise asutuse väärilised.

Missuguste küsimuste ja probleemidega võib ametiühingu poole pöörduda?

Meie poole võib pöörduda iga ülikooli töötaja ja tudeng, kes näeb või kogeb ülikooli igapäevaelus ebaõiglust. Töökeskkonna teemad on nüüdisajal rohkem psühholoogilist laadi, vaimses mõttes ülekoormus ja ülepinged, mis tekivad iseloomude sobimatusest ning pingetest juhi ja alluva vahel. Juhid peavad hoolitsema alluvate teavitamise eest ja leidma aega probleeme lahendada.

Muidugi tegutseme meie koos juhtkonna ja töötajatega ning oleme rohkem mentori rollis.

MEIL PUUDUB VASTAV KOOLITUS, KUIDAS TÖÖTERVIST JA TÖÖPSÜHHOLOOGIAT TEGELIKULT KASUTADA.

Usaldusisikud ja ametiühing aitavad kaasa sellele, et töösuhetes nõrgemas positsioonis olevate töötajate õigusi jalge alla ei tallataks.

Missugune on teie arvates ametiühingu roll praeguses Tartu ülikoolis?

TÜ ametiühing koondab professoreid, teadustöötajaid, lektoreid ja teisi kõrghariduse ning eriharidusega töötajaid. Sellisel ametiühingul on palju võimalusi olla eesrinna kogu ametiühingu liikumises Eestis ning laiemalt kogu Euroopas ja maailmas. TÜ ametiühing peaks olema eestkõneleja rollis Eesti ühiskonna arendamisel taseme-

le, mida näeme teistes Euroopa heaoluriikides.

Partnerina peame olema kaalutlevad ja teadusasutusele iseloomulikult sitked oma eesmärges. Meie põhi-väärtusena pakub koostöö head võimalused läbirääkimisteks igat tüüpi asutuste ja igat moodi mõtlevate inimestega. Püüame leida võimalusi koostöö tegemiseks ja suhtlemiseks – me ei ole suletud ametiühingu liikumise elevandilootorni, vaid otsime koos tehes võimalusi olemasoleva ühiskonna parandamiseks. Eesti ei ole veel heaoluriigina valmis, sest ikka on meie hulgas arvamusi, et töötajad peaksid olema vait ja ootama, millal juhid meid n-ö Marsile viivad. Seni, kuni see reis tegelikuseks saab, peame inimkonnana säilima ja see saab võimalikuks ametiühingu liikumise juhitud

koostöös. Mõned juhid ei saa sellest veel aru ja ühiskond maksab valeotsuste tõttu kallist lõivu. Kõige rängemad vead väljenduvad järjest suurenevas tervisekahjustusega töötajate arvus.

Meil puudub vastav koolitus, kuidas töötervist ja tööpsühholoogiat tegelikult kasutada. Albert Schweitzeri järgi on eetika kaastunne. Kui puudub võime tunda kaastunnet, siis hakkavad teised inimesed selle pärast kannatama. Selliseid olukordi on palju, kus suured töökeskkonna probleemid saavad alguse inimlikkuse puudumisest. Me ei ole robotid ja vajame inimlikku sidet, olgu see siis hea sõna või lihtsalt õlalepatsutus.

Kuidas teieni jõuda?

Meie üldandmed on Tartu ülikooli kodulehel. Eesti ametiühingute keskkliit loob uut kodulehte ja sellel hakkavad ilmuma ka meie asutuse tegevust kajastavad kirjatööd. Meil on ka Facebookis konto, kus ilmuvad jooksvalt uudised tegevuste ja inimeste kohta. Püüame aina enam levitada teavet meie koostöökohta TÜ allasutuste listides ja on võimalik, et ühel hetkel saab ka blogi pidamine oluliseks ametiühingu liikumist kirjeldavaks tegevuseks. Seega püüame järjest enam liikuda ametiühingu poole, mis oleks nähtav ja kättesaadav ka elektrooniliselt.

TÜ ametiühing asutati ülikooli töötajate ja üliõpilaste tarbeks. Nüüdisajal on TÜ-l olemas väga aktiivne tudengkond. Kui palju on või saab ametiühing olla üliõpilaste murede lahendamisel abiks?

Tänases tegevuses osalevad paljud enne taasiseseisvumist ametiühingu liikumises osale-

nud liikmed. Juurde on tulnud uusi liikmeid, kuid nende osakaal on väiksem kui sooviksime. Uute liikmete saamiseks teeme koostööd TÜ üliõpilaskonnaga ja toetame nende ideid, sealhulgas soodsate lahenduste otsimist doktorantide ja magistrantide stipendiumiteemal.

Tudengid ei ole meile ammu tähelepanu pööranud, nagu ka meie pole nendega eriti arvestanud. Kavatsime juba käesoleval aastal toetada üliõpilaste tase-

ALAR SEPP PANEB KÕIGILE SÜDAMELE, ET INIMESED EI JÄÄKS OMA PROBLEEMIDEGA «TULLE MAGAMA».

metööde koostamist teemadel, mis huvitavad ametiühingut – selleks soovime pakkuda stipendiumeid. Koostöö TÜ üliõpilaskonnaga süveneb veelgi, sest oleme pidevate kontaktide asjus praeguse juhi Reelika Alunurmega juba kokku leppinud. Peame mõlemad iseenesest mõistetavaks, et endised TÜ üliõpilaskonna liikmed võivad

ülikooli tööle jäädes ning magistri- või doktoriõppes jätkates meie liikmeks astuda.

Missuguste teemadega tuleks teie arvates ülikoolis varasemast enam tegeleda?

Töökeskkonna teema on väga päevakorras. Tööstressiga toimetulek on samuti paljude töötajate mure. Tõhus suhtlemine ja inimlik lähenemine juhtimisele ning sellega töötajate kindlustunde suurendamine – need peaksid olema tuleviku-

teemad ajal, mil kogu maailmas kasvab ebakindlus.

Panen kõigile südamele, et ärge jääge oma probleemidega «tulle magama». Otsige ametiühing üles ja tulge meile näiteks külla avatud uste päevadel, mis toimuvad aprillis tudengipäevade eel, nende ajal ja järel. Ootame ka üliõpilastest töövarje ja praktikante.

ALAR SEPP

- Lõpetas 1992. aastal TÜ arstiteaduskonna ravi eriala.
- Lõpetas 2004. aastal TLÜ organisatsioonikäitumise magistriõppe.
- On praegu Tampere ülikooli üldmeditsiini doktorant, sel õppeaastal on täiendanud end Helsingi ülikoolis.
- 1992–2001 – TÜ tervishoiu instituudis assistent.
- 2002–2004 – piirivalveameti tervishoiuspetsialist ja tervishoiu osakonna juhataja.
- 2004–2006 sotsiaalministeeriumi tervishoiupoliitika üksuse juht.
- 2006–2007 Balu tervishoiuteenused OÜ tegevjuht.
- 2008–2016 Tallinna tervishoiu kõrgkooli lektor.
- Alates 2017 TÜ ametiühingu juhatuse esimees.
- Kuulub 1988. aastast korporatsiooni Sakala.

Tantsukunsti õppekava tähistab veerandsaja aasta täitumist

ALMA MATER

Tantsunädal on nädalapikkune tantsukunsti propaganda, mille jooksul valatakse Viljandimaa üle erinevate tantsuilmingute ja -võimalustega. Tantsu jagub igaühele, kel huvi tantsu näha, vaadata, kuulda, selle üle arutleda ning tantsida.

SANDRA SAAR
sandra.saar@ut.ee

29. aprillil tähistatakse rahvusvahelist tantsupäeva. Selle tõttu kasvas Tartu ülikooli Viljandi kultuuriakadeemias 12 aastat tagasi välja idee näidata erinevaid tantsuvorme. Ühest päevast jäi aga väheks ja viimased seitse aastat on sündmus kestnud kogu nädala.

Sel aastal toimub tantsunädala raames ka konverents «25 aastat tantsu kõrgharidust Viljandis».

Rahvusvaheline tantsupäev on selle tähistamiseks parim aeg, ütles ürituse projektijuht ja tantsupedagoogika lektor Anu Sööt.

Kuna Viljandis on tantsu õpetatud kõrgkooli tasandil 25 aastat, siis kestab ka konverents 25 tundi järjest. Ürituse projektijuht Anu Sööt rääkis, et sügisest saadik on õppejõududest korraldusmeeskond kogunud kokku erinevaid andmeid, mis konverentsi avamisel avalikustatakse. Kokku on kogutud kõigi õppejõudude ja vilistlaste nimed, kes selle aja jooksul õpetanud ja õppinud, tudengite semina-

ri- ja lõputööde teemad, nende juhendajad. Sööt ütles, et need andmed näitavad ka tantsumõtte arengut ja seeläbi saab vaadata, kuidas on kultuuriakadeemia ajaga muutunud.

«Kui meie uurime peamiselt tantsu, siis me kõrvutame need andmed sellega, mis eesti tantsukunsti ja maailmas laiemalt samal ajal toimunud on. Näiteks see, et Eesti sai NATO liikmeks,» sõnas Sööt. Kogutud andmetest tehakse ajaliini ja need hakkavad tantsunädala avamisel ekraanidel jooksma.

Sööt ütles ka, et konverentsil

ei räägi nemad endast, vaid on kutsunud kohale sama valdkonna, kuid teiste asutuste inimesed, et arutleda küsimuse üle, kuidas tants teistele paistab. Näiteks sellest, kuidas paistab tants läbi produtsendi silme, räägib Priit Raud. Juhan Ulfak ja Ivar Põllu räägivad tantsust teatri vaatenurgast jne. Peale selle on ka vilistlaste rühm, kus osaleb näiteks koreograaf Ruslan Stepanov.

KÖNDIMISE ÕPETUS

Kuna üritus kestab kogu öö, siis luuakse ühte tantsuklassi vaikne magamisala, kus saab puhata.

Hommikul saab end üles äratada balletiharjutuste või siis kõnniõpetusega. Viimane on tantsu õppinud inimeste omavaheline nali, sest kunagi õpetati tantsutudengitele sellist ainet nagu kõnniõpetus. Sööt ütles, et praegu tundub see aine justkui *vintage*.

Kui esimesel konverentsi päeval vaadatakse pigem olnule, siis teisel päeval pööratakse pilgud tulevikku: utopiad, milline võiks olla tantsukunst 25 aasta pärast.

Konverentsile on oodatud

ÕÖ LÄBI KESTEV VORM SAI ALGUSE SELLEST, ET TANTSUKUNSTI TUDENGID VIIBIVAD AEGAJALT KA ÖÖSEL KOOLIS JA HARJUTAVAD.

kõik inimesed, keda tants huvitab, ja kohapeal ei pea ilmtingimata kõik 25 tundi järjest olema.

Sööt rääkis, et selline öö läbi kestav vorm sai alguse sellest, et tantsukunsti tudengid viibivad aegajalt ka öösel koolis ja harjutavad. Nüüd tahetakse vilistlastele seda kooliajast pärit tunnet meenutada.

Kui rääkida tantsunädalast ül-

disemalt, siis on programm jagatud laias laastus kaheks. Öhtune vöönd, mis sisaldab tantsukunsti õppekava koreograafi lõputööde ning professionaalide tantsuetendusi, mis on kõigile huvilistele avatud. Päevane vöönd kujutab endast kooli- ja koolitusprogrammi tegelikult õpetamiskeskonnas Viljandi maakonna õpilastele.

Viljandi kultuuriakadeemia tantsukunsti eriala vilistlane Kätlin Kase rääkis, et tantsunädal annab kõigile tudengitele võimaluse saada osa millestki põnevast

«MÖTLEVAD TANTSIJAD» ON KAASAESE TANTSU KOOLIPROGRAMM, MILLE EESMÄRK ON ARENDADA ÕPILASTE LOOVUST.

ja harivast. Tantsunädal annab tema sõnul tantsukunsti eriala tudengitele peale kõige muu ka suurepärase võimaluse näidata oma tantsulavastusi suuremale ja mitmekesisemale vaatajaskonnale.

Tantsunädalat nimetab Kase üheks olulisimaks tantsusündmuseks üliõpilastele, sest see kutsub ja meelitab Viljandisse palju huvitavaid ja asjatundlikke inimesi nii Eestist kui välismaalt,

sündmused, kus kuuleb erinevaid vaatenurki. «Ootan huviga arutlusringi, kuidas näevad meid teised kaasnevad valdkonnad ja kuidas avatakse teema, mis käsitleb tantsukunsti järgmist 25 aastat,» lausus Sööt.

MÖTLEVAD TANTSIJAD

Tantsunädala raames toimub ka koolitusprogramm «Mõtlevad tantsijad», millest saavad osa Viljandimaa üldhariduskoolide 7.–12. klasside õpilased. See on kaasaegse tantsu kooliprogramm,

mis koosneb 45-minutilise koolitunnist, sellele järgnevast 20-minutilise etendusest ja arutelust. Programmi eesmärk on arendada õpilaste loovust, teadlikkust oma kehast, loomulikku ja loomupärast liikumist, julgustada neid väljendama oma mõtteid ja tundeid liikumiskunsti kaudu. Programmi korraldavad Viljandi kultuuriakadeemia tantsukunsti eriala üliõpilased.

Sööt rääkis, et koolid on võtnud selle programmi hästi vastu ja aastate jooksul on käidud erinevates koolides.

Eelmisel aastal oli tantsunädalal 38 erinevat sündmust ja 1800 osalejat. Praegu pole veel kogu kava lõplik, aga suurusjärg peaks Söödi sõnul olema sama.

Vilistlane Kätlin Kase rääkis, et tema jaoks on Viljandi kultuuriakadeemia meeldiv ja tore koht, kuhu alati tagasi minna. «Viljandi kultuuriakadeemias on mingi eriline miski, mis muudab kooli koduseks ja mõnusa olemise kohaks,» ütles ta. UT

FOTOD: ANDRES TENNUS

Loodusmuuseum jutustab oma aastapäeval lugusid

AVASTA

Aprilli alguses tähistab Tartu ülikooli loodusmuuseum 215. sünnipäeva. Sel puhul jutustab muuseum erinevaid lugusid inimestest, kogudest ja neisse kuuluvatest erilistest esemetest.

SANDRA SAAR
sandra.saar@ut.ee

Tartu ülikooli loodusmuuseum on Eesti vanim muuseum, mille alguseks loetakse 6. aprilli 1802. aastal. Ülikooli saabus siis esimene looduslooline kollektsioon: suurvürst Konstantin Pavlovitši kingitud raamatute ja naturaalide kogu.

Esimene teadaolev loodusmuuseumile ostenud kollektsioon jõudis Tartu ülikooli 1803. aasta kevadel. See oli oma aja ühe tuntuma geoloogi, Saksi-Weimari mäenõuniku Johann Carl Wilhelm Voigti (1752–1821) mineraalide kogu, kus oli olemas enamik selleks ajaks teadaolevaid mineraale.

On teada, et esmalt saadeti ülikoolile tutvumiseks kataloog. Ülikool valis välja 1920 objekti, mis aga ei mahtunud enam ära muuseumi tolleaegsesse asukohata – direktor Germanni koju –, vaid selleks tuli üürida ruum Ülikooli tänaval von Bocki majas.

Kulus ka veel aasta, enne kui leiti raha, et osta huvipakkuvad mineraalid. Loodusmuuseumi uues väljapanekus on Voigti kogust välja pandud psilomelaan.

LOODUSMUUSEUMI LOOD

Loodusmuuseumi turundus- ja kommunikatsioonispetsialist Kaja Karo rääkis, et loodusmuuseumi aastapäeva teema on sel korral «LOODusmuuseumi LOOD». Karo ütles, et lugude jutustamise kaudu püütakse ennekõike anda läbilõige muuseumi erinevatest valdkondadest, mitte keskenduda ainult ajaloo.

Loodusmuuseumi kuraator Inge Kukk rääkis, et praegu on muuseumis väljas üle 8000

eseme, aga kogude suurus on neil suisa üle ühe miljoni.

Näitustesaalis on võimalik uudistada ka esemeid muuseumi algusajast, näiteks eespool mainitud mineraalide kogu.

Kukk rääkis, et lood, mida nad jutustada plaanivad, on nendeni jõudnud arhiivi dokumentidest ja ajakirjadest. Kuna Kukk on ise kunstiajaloo taustaga, siis on ta palju töötanud arhiivis ja uurinud seal vanu muuseumi dokumente.

Arhiivi kaudu on ta näiteks teada saanud, et esimene meteoriid, mis loodusmuuseumisse jõudis, tuli Peterburist ja selle tõi Tartusse ülikooli rektor Georg Friedrich von Parrot isiklikult. Meteoriidist jagati väikeseid

ESIMENE METEORIIT, MIS LOODUSMUUSEUMISSE JÕUDIS, TULI PETERBURIST JA SELLE TÕI TARTUSSE ÜLIKOOI REKTOR ISIKLIKULT.

tükke üle Venemaa erinevatele teadusasutustele ja kuna Tartu ülikooli hinnati kõrgelt, siis saime ka meie osakese sellest meteoriidist.

Loodusmuuseumil on plaanis jutustada mitmeid eri lugusid ka nende veebilehel ja sotsiaalmeedias. Kukk rääkis, et üks lugu, mida nad jutustada plaanivad, on sellest, kuidas kääbusvaal Raadi mõisapargi tiiki sattus.

Kääbusvaala luustik, mis on ligi seitse meetrit pikk, on muuseumi kõige suurem ese. Selle kinkis 1933. aastal ülikooli loodusmuuseumile Eesti kalalaeva meeskond, kelle võrku sattus kääbusvaal heeringapüügil Islandi rannikul. Kuna vaala luud olid kaetud paksu rasvakihiga, tulid muuseumi töötajad kavalale ideele hoida luustikku terve aasta

Raadi mõisapargi tiigi mudas. Linna peal hakkasid aga ringlema jutud, et Raadi tiigis on hiigelsuur vaal. Inimesed käisid lausa kohapeal lootusega vaala oma silmaga näha.

Kui mudaelukad olid luud rasvast puhastanud, said muuseumi töötajad luustiku väljapanekuks korda seada. Eksponaat valmis lõplikult 1940. aastal.

19. sajandist, kui muuseum asus veel ülikooli peahoones, leiab külalisteraamatust aga järgmise loo. Kuraator astus muuseumisse sisse ja vaatas zooloogia väljapanekut. Kõige väljapaistval kohal asus jaanalinu topis. Kuraator sai aga pahaseks, et selline koledate jalgadega lind on

pandud nii väljapaistvale kohale, ning arvas, et see riivab daamide häbitunnet. Hermann Martin Asmuss, kes oli eesti zooloog ja paleontoloog, küsis seepeale, mida kuraatorihärra käsib: kas ta paneb jaanalinu jalga punased või valged püksid. Valgeid pükse kandsid vanasti professorid piduliku vormi juures. Kuraator vihastas selle peale hirmsasti ja see vahejuhtum takistas veidi Asmussi edasist karjääri.

Loodusmuuseumi direktor Urmas Kõljalg rääkis, et muuseumil läheb praegu väga hästi, sest kümme aastat tagasi alguse saanud uuendused nii sisu kui vormi poolest hakkavad lõpule jõudma. Muuseum on uuenenud nii seest kui väljast.

Direktor ütles, et ta on uhke selle üle, et eesmärgid, >>

LOODUSMUUSEUMIS JAGUB UUDISTAMIST NII SUURTELE KUI KA VÄIKESTELE LOODUSHUVILISTELE, KES SAAVAD KINDLASTI UUSI TEADMISI.

» mis said pea 15 aastat tagasi paika pandud, on ellu viidud ja loodusmuuseum tervikuna on tööle hakanud: nii teaduse pool kui ka teaduskogude pool. Nüüd on muuseumis suur terviklik süsteem ja ei saa öelda, et ainult näitus või teaduskogud on head, vaid kõiki osapooli on arendatud, leiab Kõljalg.

Eriti uhke on direktor loodusmuuseumi digiarhiivide üle, mida veel edasi arendatakse. See süsteem on saanud palju kiita ka välismaalaste käest ja on üks parimaid taolisi süsteeme hetkel.

Loodusmuuseumi arendatud elurikkuse andmehalduse teabesüsteemi PlutoF teenuseid kasutavad rohkem kui 70 riigi teadlased ja harrastusteadlased.

Digiarhiiv tähendab seda, et kõik andmed on ühes kohas koos, alates bakteritest kuni imetajateni välja. Kui on vaja mingit

infot, siis saab ühest kohast kogu võimaliku teabe kätte.

See tähendab, et kui teadlasi mingi teema huvitab, siis ta saab ise teabele ligi ega pea pidama erinevate inimestega meilivahtusi ja saatma üksteisele faile.

Kõljalg ütles, et ühel hetkel võiksid ka teised Euroopa riigid taolise süsteemi kasutusele võtta.

Loodusmuuseumi näituste saalid taasavati külastajatele eelmise aasta jaanuaris. Viimase aasta jooksul on muuseumit külastanud veidi üle 60 000 inimese.

Kõljalg ütles, et see arv on nende jaoks väga suur ja esimesed kuud olid lausa erakordsed külastajate arvu poolest: siis käis kohal üle 10 000 inimese kuus. Nüüd külastab muuseumit igal kuul umbes 3000 inimest. Praegu käib loodusmuuseumis iga päev keskmiselt sada inimest. UT

FAKTE LOODUSMUUSEUMIST

- TÜ loodusmuuseumi hoone aadressil Vanemuise 46 valmis 1915. aastal ja on esimene spetsiaalselt muuseumiks ehitatud hoone Eestis.
- Muuseumi teaduskogudes on praegu arvel ligi 1,2 miljonit loodusteaduslikku objekti.
- Püsinäitusel «Maa. Elu. Lugu» on külastajatele välja pandud ligi 8000 loodusteaduslikku eset ning näitusepinda on kokku 1300 m².
- 2014. aastal liideti Tartu ülikooli loodusmuuseum ja botaanika- aed üheks asutuseks.
- Loodusmuuseumis ja botaanikaaias töötab iga päev 66 inimest.
- Aastas korraldatakse üle 650 õppeprogrammi.

Uus püsinäitus on aasta jooksul pälvunud nii külastajate heakskiitu kui professionaalide tunnustuse. On jagatud järgmisi tunnustusi:

- Eesti sisearhitektide liidu võidutöö kategoorias «Muuseum/Näitus»,
- Eesti teaduse populariseerimise II preemia kategoorias «Tegevused/tegevuste sarjad teaduse ja tehnoloogia populariseerimisel»,
- Eesti liikumispuuetega inimeste liidu auhind Aasta Universaalse Disaini Teostaja,
- Tartu linna aasta tegu 2016 tunnustus,
- Eesti kultuurkapitali arhitektuuri sihtkapitali aastapreemia 2016 nominent,
- Eesti muuseumide aastaauhinna 2016 Muuseumirott nominent.

Tudengipäevade 30. sünnipäev möödub suurejooneliselt

Sel aastal tulevad tudengipäevad veelgi suurejoonelisemalt kui muidu. Toimub mitmeid uusi üritusi ja Vabaduse puistee on kogu nädalavahetuse tudengite päralt.

SANDRA SAAR
sandra.saar@ut.ee

Ajakirjanduse ja kommunikatsiooni kolmanda aasta tudeng Heleri All ütles, et tema jaoks on tudengipäevad väga olulised. «Kevadel annavad need märku sellest, et kool hakkab varsti lõppema, aga samas annavad veel viimase innustava süsti, et end kokku võtta ja koolitööd valmis teha,» ütles ta.

TAVAD TOIMIVAD

Tudengipäevade peakorraldaja Hendrik Roland Helm rääkis, et tänavu tähistatakse 30 aasta möödumist esimestest tudengipäevadest, mis näitab tema meelest seda, et Tartus toimivad tudengielu ja tavad väga hästi.

Tudengipäevade programmis on kogu nädala jooksul erinevaid üritusi üle 150. Esmaspäeva õhtul toimub juba tavaks saanud öölaulupidu, mis sel kevadel on läbi teinud mitu muudatust.

Peamine on see, et häälepaelad lastakse valla uues asukohas. Helm seletas, et algusaastatel toimus öölaulupidu raekoja plat-

sil, sealt liiguti edasi Kassitoome orgu, mis mõne aasta pärast jäi aga juba kitsaks, ning tuli liikuda edasi lauluväljakule.

Helm rääkis, et lauluväljakul oli tore, aga see tekitas veidi raamidesse surutud keskkonna. Korraldajad tahtsid aga hubast ja teistsugust ümbrust. Ka tagasisidena toodi välja, et Kassitoome oli tudenglikum aura kui lauluväljakul. Sel aastal liigutakse öölaulupeoga Raadile Eesti rahva muuseumi kõrval asuvasse lumeparki, mis on Helmi sõnul teistmoodi ja loodetavasti palju tudenglikum koht.

Uus on ka see, et öölaulupeol osaleda soovijad peavad sissepääsemiseks maksma ühe euro. Samas ei pea enam laulikut ostma, mis vanasti maksis sama palju, vaid selle saab endale PDF-failina telefoni tõmmata.

«Kõik näitasid niikuinii telefoniga lauluraamatule valgust, nüüd saab aga telefonist laulusõnu vaadata,» lausus Helm.

Peamine põhjus, miks kõigilt osalejatelt üks euro küsitakse, seisneb selles, et ürituse kulud on väga suured. Peakorraldaja seletas, et aastatega on üritus nii palju edasi arenenud, et enam ei

ole võimalik seda väikese lava ja kahe kõlariga teha. Kuna rahvast on palju, siis on vaja rakendada ka turvameetmeid.

Eesti keele õpetajaks õppiv Carina Peet rääkis, et üks üritus, mida ta alati tudengipäevadel külastab, on just öölaulupidu. Pilethinna üle ei leia ta põhjust nuriseda, sest üks euro on tema meelest sümbolne summa.

«Ma imestan, et läks nii kaua, et see tasuliseks muutuks, sest esinejaid ja rahvast on ju palju,» sõnas ta. Peet ütles, et ei usu, et uus asukoht midagi erilist muudaks, sest kohale minnakse ikka rongkäiguga, mis on tema sõnul tähtis osa tavast.

PAADIRALLI ON TAGASI

Kui eelmine aasta oli kuulda nii mõneltki poolt nurinat selle üle, et paadiralli jäi ära, siis sel kevadel on ka see legendaarne üritus jälle tagasi.

Eelmine aasta ei toimunud seda põhjusel, et osalejaid jäi iga aastaga vähemaks. Viimane kord, kui paadiralli toimus, osales kõigest kümme paati. Sel aastal on korraldajatel eesmärk osalema meelitada ligi 50 võistkonda.

Kevadel läheb remonti ka »

» Kaarsild, mis on tudengipäevade jaoks olnud oluline koht, ja see mõjutab Helmi sõnul korraldust üsna palju.

Viimastel aastatel on volbriöö kontsert toimunud just Kaarsillal. Sel korral on see Atlantise juures.

Mitmed tegevused ja üritused on viidud Kaarsilla juurest hoopis Võidusilla juurde, näiteks tudengiekstreem.

AUTOVABA TÄNAV

Uus on ka see, et kogu nädalavahetuse on Vabaduse puistee autodele täiesti suletud, sest toimub üritus nimega toidutänav. Puisteele on mitmed erinevad toidubussid, palju muusikat ja erinevaid üritusi, millest osa võtta, näiteks kastironimine või tudengiekstreem.

Peale selle saavad kõik hobikokad end proovile panna, sest toimub tudengikoka üritus, mis on inspiratsiooni saanud menukatest välismaistest söögitegemise võistlustest, nagu «Minu köök on parim» (inglise k «My Kitchen Rules»).

Laupäeva õhtu lõpetab öötantsupidu ja pühapäeva õhtu lõpetavad volbriöö pidustused.

Peakorraldaja andis ka omalt poolt mõned soovitusel, mis üritusi tema tudengina kindlasti külastaks. Kõigepealt soovib Helm osaleda uuel üritusel nimega Hitman, mis on kogu linna haarav rollimäng. Iga osaleja saab mängu alguses endale kellegi nime ning ülesanne on see inime- ne Tartu pealt üles otsida.

Kui näed oma ohvrit enda ees seismas, siis tuleb ta veepüstoliga rajalt maha võtta. Võidab see, kes jääb viimasena ellu või on kõige rohkem inimesi kõrvaldanud.

Teiseks soovib Helm kindlasti osaleda paadirallil, sest see on üks traditsioonilisemaid sündmusi kogu tudengipäevade raames.

Kolmandaks tasub Helmi sõnul pilk peale visata tudengibändidele. «See on midagi sellist, mis kannab edasi tudengikultuuri ja annab võimaluse näha, mis meie ümber luuakse. Loojateks ei ole keegi muu kui meie endi sõbrad ja tuttavad.» Omal ajal osales isegi Karl-Erik Taukar tudengibändi konkursil.

Tudeng Carina Peet rääkis, et tema võtab suhteliselt vähe erinevatest tudengipäevade üritustest osa, kuigi võiks rohkem. Alati püüab ta aga käia luuleõhtutel ja volbriõhtustel. Luuleõhtud on talle tavaliselt väga hea mulje jätnud ning kahel korral on ta suisa ise julguse kokku võtnud ja esinenud.

UUED KOGEMUSED

Heleri All ütles, et kindlasti tahab tema sel aastal osaleda tantsumaratonil, sest möödunud aastal oli see tema jaoks imeline kogemus. «Siis ma tegelikult ei julgenud veel võistelda, aga sel aastal kavat- sen kindlasti ka selle teoks teha,» ütles ta.

All kavatseb ka volbri korralikult vastu võtta, sest tal on ülikoolis jäänud viimane aasta, aga tudengipäevade raames ei olegi ta varem jõudnud volbrit tähistama.

«Kavatsen ilutulestikku lasta ja loodetavasti mitte enne vara- hommikut koju jõuda,» sõnas ta.

«Minu jaoks on tähtis ka Raadio 2 tudengipäevade pro- gramm, sest sellepärast ma omal ajal üldse Tartusse õppima tuleku kasuks otsustasingi. Toonased R2

hommikuprogrammi saatejuhid Indrek Vaheoja ja Madis Aesma ülistasid nii veenvalt Tartut ja te- gid selle väga-väga hurmavaks,» rääkis All.

Tudengipäevade meedia- suhete juht Johanna Lehtmet- s ütles, et tööpoolest on Raadio 2 juba mitu aastat nende hea partner olnud ning oma stu- dioga kaks korda aastas nädalaks Tartusse kolinud.

Lehtmet- s rääkis, et peale festivalimelu ning Tartu elu kajastamise on Raadio 2 andnud võimaluse ka tudengitel esmas- päevast reedeni oma saadet teha, kus kajastatakse tudengipäevade- ga ja -eluga seotud teemasid.

Tudengipäevad toimuvad 24.–30. aprillil.

TUDENG KÜSIB

Kuidas ülikool toetab välismaal õpinguteks valmistumist?

ÜLLE TENSING

rahvusvahelise õpirände keskuse juhataja

Kevadsemester on aktiivseim aeg järgmiseks õppeaastaks erinevate programmide kaudu välisõpingutele kandideerimiseks. Isegi aprillis leiab veel võimalusi selle kevade viimaste pakkumiste kohta.

Välismaal õppimise kavandamine ja planeerimine hõlmab palju asjaajamist, nii kodu– kui väliskõrg- kooli dokumentatsiooni ja õppekorralduse nõuete jälgimist. See on ajamahukas tegevus, millele lisandub oma eluolu sättimine lühemaks või pikemaks Eestist eemal viibimiseks. Nende korralduslike tegevuste kõrval on oluline, et üliõpilane jõuaks läbi mõelda oma välismaal õppimisega seonduvad eesmärgid ja seada ennast valmis senisest oluliselt erinevateks kogemusteks ja võimalusteks.

Välismaal õppimine annab võimaluse omandada akadeemiliste teadmiste ja oskuste kõrval hulga-

selt ülekantavaid ja sotsiaalseid oskusi. Nendeks on näiteks enesejuhtimine, planeerimine, suhtlemis- ja läbirääkimisoskus, samuti ettevõtlikkus ja erisuste märkamine ja tunnustamine mitmekultuurilises olustikus. Selleks, et üliõpilastel oleks valmisolek ja teadlikkus oma kogemuste kaudu omandatavaid üldoskusi teadvustada ja analüüsida, korraldab õppeosakond maikuus välisõpinguteks ettevalmis- tavad seminarid järgmisel õppeaastal välismaale õppima minejatele. Muu hulgas arutletakse seminaril, kuidas uu(t)e kultuuri(de)ga kohaneda ja millised kohanemisfaasid välismaal olles reeglina läbitakse. Et aga ka korralduslike tegevuste hulgas miskit olulist tegemata ei jääks, räägime seminaridel üle ka olulise- mad aspektid välismaal õppimise vormistamisel, sh õppeplaani ja õppelepingu täitmise.

Neil, kel on välisõpingud värskest selja taga ja val- misolek oma kogemustele tagasi vaadata, on aprillis võimalus osaleda seminaril «Mida kasulikku olen saanud õpirände kogemusest?». Seminari eesmärk on analüüsida kogemusi ja need ka tulevase karjääri tarvis teadmiste ja oskustena kirja panna. ●

Tudengite ettevõtmise viib programmeerimise gümnaasiumisse

ETTEVÕTLUS

Ajujahi konkursil 30 parima sekka pääsenud Cody on programmeerimise õppeplatvorm, mis on eelkõige suunatud gümnaasiumiõpilastele. Cody meeskonda juhib Tartu ülikooli informaatikatudeng Kaspar Kuus.

SANDRA SAAR
sandra.saar@ut.ee

Idee autor Kaspar Kuus rääkis, et programmi puhul lähtuvad nad sarnasest meetodist nagu võõrkeelte õppimise puhul. Cody puhul on tegu programmeerimise õppeplatvormiga, mis seob teooria praktikaga.

Õpilane loeb esmalt veebi-õpikust teooriat ning seejärel kinnistab teadmised interaktiivsete ülesannete abil: sõnakaartidelt õppimine, programmi väljundi ennustamine, tühjade lünkade täitmine koodireas, vigaste koodiridade töötavaks tegemine.

Iga kord, kui ülesande lahendamisel tehakse viga, lisatakse üks sarnane ülesanne, mis tuleb vea meelde, sest just see on idee loojate meelest parim viis – õppida oma vigadest.

Kui teooria on kinnistunud, saab õpilane praktika juurde

asuda ning oma programmi kirjutada. Õpe erineb olemasolevatest konkurentidest paremate õppemeetodite ja isikliku lähenemise poolest. Kuus seletas, et programm õpib inimest ajapikku tundma ja ülesanded muutuvad üha personaalsemaks.

«Kui hakkad sõbraga samal ajal õppima, siis nädala pärast võite olla täiesti erinevas kohas vastavalt sellele, kui kiiresti on keegi materjali omandanud,» sõnas Kuus.

Ta seletas, et kui mõnda teemat ei saa selgeks, siis programm ei lähe enne edasi, kui teema on omandatud. Loomulikult on võimalik internetist õiged vastused välja otsida, aga sellega petab õppija vaid ennast, ütles Kuus. Samas mainis ta, et paljud inimesed ongi programmeerimist õppinud just guugeldamise abil.

Noormehe enda huvi programmeerimise vastu kerkis üles seetõttu, et tal oli väga palju ideid,

mida soovis ellu viia. Selleks aga, et need teoks teha, oli vaja inimest, kes oskaks programmeerida. Seda oskavatel inimestel on aga pidevalt kiire ja palju teha. Seega oli lihtsam programmeerimine endale selgeks teha kui oodata, et keegi saaks aidata. «Kes siis ei tahaks olla oma oskuste poolest tänapäeval tahetud,» lausub Kuus.

ÄÄRMISELT KEERULINE

Kuus rääkis, et paljudele inimestele on jäänud mulje, et programmeerimine on midagi äärmiselt keerulist ja programmeerijad ise on kindlasti geeniused või imeinimesed.

«Eks mul endal oli ka vist selline arusaam, aga tegelikult suudavad nad lihtsalt mingi teemaga süvitsi minna. Kui see, et motivatsioon kestab rohkem kui kümme minutit, teeb inimese geeniuks, siis jah, programmeerijad on geeniused,» ütles ta.

i
Täida lüngad

_____ ("Tere maailm!")

Vasta

Kuus rääkis, et kui ta sügisel Tartu ülikooli informaatikat õppima asus, siis hakkas ta ka programmeerimisega rohkem tegelema ja seda õppima. Alustas ta guugeldades, aga üha rohkem vajab ta abi ja selleks ei leidnud ta sobivat keskkonda, kus saaks seda õppida.

Ta seletas, et enamikul internetilehtedel käib programmeerimise õppimine nii, et loed õpikuteksti läbi ja siis hakkad kohe ise koodi kirjutama. Tema jaoks oli see aga liiga järsk hüpe. «Ma ei olnud jõudnud asjasse süvenedagi, kui juba pidin hakkama koodi kirjutama.» Seega mõtlesidki nad oma programmile vaheetapid juurde, kus õppijal on võimalik teooria peatükid enda jaoks üle korrata.

Enne kui õppija hakkab ise koodi kirjutama, peab ta etteantud vigase koodi terveks tegema. Alles pärast seda on võimalik ise nullist oma kood kirjutada.

Kuus ütles, et programmeerimise

õppimine ei võtagi eriti kaua aega, aga see, kuidas saaks neid teadmisi erinevates lahendustes ära kasutada, on juba raskem. Kui sellega aktiivselt tegelema hakata, siis usub Kuus, et paari kuuga saab juba igauks öelda, et ta jagab midagi programmeerimisest.

MÕELDUD KÕIGILE

Kuigi eelkõige on Cody suunatud gümnaasiumiõpilastele, siis tegelikult on oodatud seda kasutama ka kõik teised inimesed, keda programmeerimine huvitab. Kuus rääkis, et kuna osad koolid pakuvad programmeerimist valikainena, siis nende loodud keskkond võiks õppeprotsessis kasuks tulla. Seega saigi Cody loodud eelkõige gümnaasiumiõpilastele mõeldes.

Kuus leiab, et programmeerimine võiks olla miski, mida koolides rohkem õpetatakse. Praegu saab seda tema sõnul üsna vähestes koolides teha ja talle

tundub, et eriti pole vist ka huvi. «Nii palju kui ma tean, siis programmeerimistunnid põhinevad peamiselt õpiku lugemisel. Eks seda tuleb ka teha, aga midagi võiks ikka lisaks olla,» arvas Kuus.

Ta ise leiab, et programmeerimine võiks olla mingil määral suisa kohustuslik õppeaine. Seda, et see on paljude jaoks liiga keeruline, ta ei usu, sest temale näiteks valmistab matemaatika palju rohkem raskusi kui programmeerimine.

Matemaatiline alus on siiski mingil määral oluline: liitmine-lahutamine ja korrumine-jagamine on vajalikud oskused. «Aga kui sa just mingeid inseneridele mõeldud lahendusi ei loo, siis Pythagorase teoreemi ja muid matemaatilisi asju teadma ei pea,» ütles Kuus.

Programmeerimisest on tema sõnul palju kasu ka igapäevases elus, näiteks kodulehe või

»

» blogi loomisel, ja selleks, et häid lahendusi luua, ei pea olema geenius. Vaja on järjekindlust ja innustust.

«Ma olen pikalt mõelnud, et tahaks õppida tennist mängima, aga siis ma mõtlen, et osad inimesed õpivad väiksest saadik seda ja ikka on raske. Kui aga need tõkked ära kaotada, siis võiksin ma ka tennist õppida,» seletas noormees, kuidas tegelikult ei tasu uusi asju karta.

Cody on valitud ka Ajujahi 30 parima idee sekka. Kuus rääkis, et kõigepealt saja parema sisse saamine ei tulnud nende meeskonnale eriti suure üllatusena, sest nad ise uskusid oma ideesse väga kindlalt. Ka 30 parima sekka saamine ei olnud

ootamatu.

«Me pidime oma ideed esitlema ja me mõtlesime enda jaoks hästi läbi, miks see on oluline ja vajalik asi. Me tõesti näeme selle väärtust ja usume sellesse ideesse,» lausus ta.

Ajujahi mentoritest on noormehe sõnul palju abi olnud, kasvõi selles, kuidas oma toodet esitada ja sellest kokkuvõtte teha. «Seal on tõesti väga hea ja asjalik koolitusprogramm ning ka teised meeskonnad on väga toetavad,» ütles ta.

Kuus meenutas, et eelmisel aastal sai Ajujahi konkursil kolmanda koha Levon, mis on äpp, mis õpetab inimest laulma.

Tegemist on virtuaalse hääleseadajaga, millega kaasneb tun-

netuslik reaaliajaline tagasiside algajale ja edasijõudnud lauljale. Ajujahi konkursil on osalenud ka Taxify, kes sai 2014. aastal publiku lemmiku tiitli.

Kuus tõi välja, et sel aastal on Ajujahi 30 parimat ideed hästi erinevatest valdkondadest ja seega ei teki tunnet, et kellegagi väga otseselt konkureeriks.

Noormees ütles, et oma tegemistega tahaksid nad suunata ka teisi inimesi rohkem tegelema isealgatuse või suisa ettevõtlusega. Ta leiab, et kui nähakse kusagil probleemi, siis ei tasu jätta seda niisama, vaid tuleb võtta julgus kokku ning katsetada ja proovida. «Kui ühtemoodi ei saa, siis tuleb teistmoodi proovida,» sõnas ta.

TEISED TÜ TUDENGEID JA TEADLASI HÕLMAVAD IDEED AJUJAHİ KONKURSIL

MARKUS

MARKUS on tehisintellekt, mis ennustab automaatselt inimese vanust video kaudu ja vajadusel tõestab täpse vanuse ID-kaardi abil. Meeskond koosneb kolmest TÜ IT-tudengist: Kristjan Jansons, Robert Roosalu, Markus Lippus.

NETWORK PLANNER

Network Planner on veebipõhine teenus, mis aitab saitide omanikel kindlaks teha, millised on parimad paigad üle maailma, kuhu oma serverid paigutada, et lehtede laadimine võimalikult kiire oleks. Network Planneri üks kahest meeskonnaliikmest on TÜ tudeng Kevin Kanarbik.

VITS: VIRTUAALNE TÖÖKESKKONNASPETSIALIST

Igas ettevõttes või asutuses peab olema määratud töökeskonnaspetsialist (TKS). Küll aga on levinud tegelikkus hoopis see, kus töökeskonnaspetsialisti

kohustused jagatakse teiste töötajate vahel ära, hoides kokku nii vahendite kui töömahu arvelt. Lahenduseks on luua keskkond – VITS –, kus saab hallata töötervishoiu ja -ohutuse dokumente. Näiteks võimaldab keskkond koostada töökeskkonna riskianalüüsi, ohutusjuhendeid ja teisi seadusega nõutud dokumente. VITS aitab ettevõttes korraldada tõhusamalt töötervishoidu ja -ohutust. VITS-i üks meeskonnaliige on TÜ tudeng Jaanika Jelistratov.

PÖLL

Pöll OÜ arendab ja toodab uuenduslikke põllesid, mis peale riiete kaitsmise peegeldavad ka soojuskiirgust ja jahutavad selle kandjat. Põlled arendamise taga on laiapõhjalise taustaga meeskond, kuhu kuuluvad jahutavaid tekstiile arendavad materjali-teadlased. Kauni välimuse annab põlledele tekstiilkunstnik ja kõik selle teeb klientidele kättesaadavaks majandusteadlane.

Eestlased peaksid UV-kiirguse mõjule enam tähelepanu pöörama

MERILYN SÄDE
merilyn.sade@ut.ee

Tartu observatooriumi nooremteadur Margit Aun uuris oma doktoritöös, kui palju jõuab UV-kiirgust Eestis maale ja inimesteni ning kuidas mõjutavad seda pilved. Esimest korda pandi kirja andmed Eesti UV-kiirguse spektrite ja koguste kohta.

Kuigi esimene UV-kiirgusega seotud instrument soetati Tõraveri meteoroloogiajaama 1998. aastal, hakati ametlikult UV-indeksit mõõtma 2000. aastatel. «2004. aastal alustati Tartu observatooriumis UV-kiirguse mõõtmisi spektromeetriga, mis mõõdab kiirgust igal lainepikkusel. Meil ei olnud varem nii täpset teavet võimalik saada,» kirjeldab Aun.

Andmete mõõtmise abil tehti kindlaks UV-kiirguse koguste muutumised nii päevas kui ka aastat. UV-kiirguse päevaste dooside

suurus sõltub suuresti sellest, kui kõrgele tõuseb päike ning kui tihe on pilvisus. Peale selle mõjutavad kiirgust osoon, aerosoolid ning albedo ehk maapinna peegeldumismisvõime.

Spektromeetril on mõõtepea, millele langeb valgus. Spektromeetri sees olevad mehhanismid suudavad ükshaaval eraldada lainepikkused ning käia kõik lainepikkused järjest läbi. «Mõõtmised algavad 280 ja lõpevad 400 nanomeetri juures. Spektromeeter käib kõik nanomeetrid ükshaaval läbi ja salvestab. See võtab aega umbes ühe minuti,» selgitab Aun.

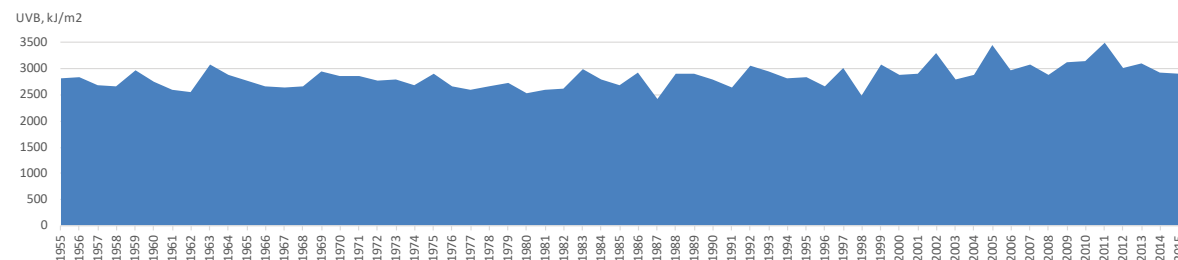
Vanem tööriist mõõtis aga hetkega kogu lainepikkustel olnud kiirguse ning jagas selle ise lainete vahel ära. «Praegu võib näiteks nii olla, et hakkame kiirgust mõõtma, päike paistab, kuid poole mõõtmise peal on pilv ette tulnud. Praeguse, 2009. aastal soetatud instrumendiga on mõõtmine seega täpsem.»

Peale selle lõi Aun oma

doktoritöö käigus ka mudeli, mis aitab UV-kiirguse kogused tagasiulatuvalt välja arvutada. «Nii mõnigi kord võib juhtuda, et instrumendil on olnud mingisugune rike ja andmed on jäänud saamata. Töötasime välja mudeli, mis aitab ka n-ö kaduma läinud doosid välja arvutada.»

Mudeli loomisel oli palju abi Tõraveri ilmajaama andmetest, sest muuseas on nad näiteks mõõtnud ka summaarset päikese-kiirgust ja maale tulevat otsekiirgust. «Samuti on neil olemas erinevad pilvisuse vaatlusandmed. Kuna meil on ilmajaamaga hea koostöö, siis saime võimaluse neid andmeid kasutada.» Nii saadi UV-kiirgus välja arvutada 1955. aastani. Auna sõnul on seesugune pika aja kiirgusdooside väljaarvutamine väga oluline, sest aitab kohalikke olusid paremini mõista.

Suvel on Eestis UV-kiirguse tase suhteliselt kõrge: UV-indeks on üle seitsme. «UV-indeks on avalikkuse teavitamiseks välja >>

UVB AASTASED DOOSID EESTIS. UV-KIIRGUSEL ON SUUR AASTAST-AASTASSE VARIEERUVUS. PIKEMAAJALISED MUUTUSED MÄÄRAVAD PEAMISLT ÄRA MUUTUSED PILVISUSES NING OSOONIS.

» töötatud suurus, mille väärtused algavad nullist ning ulatuvad üle kümne. Mida suurem on UV-indeksi väärtus, seda rohkem on ohtlikku UV-kiirgust ja seega tuleks kasutada päikesekaitsevahendeid ning piirata päikese käes viibimise aega,» ütles Aun. UV-kiirgus on ohtlik juba siis, kui indeks ületab kolme.

Meiega sarnastel laiuskraadidel asuvad Soome, Rootsi ja Norra pööravad UV-kiirguse olulisusele palju rohkem tähelepanu ning nendes riikides korraldatakse erinevaid teavituskampaaniaid. «Igal kevadel räägitakse sellest neis riikides väga palju. Kui mõelda sellele, et oleme nendega UV-kiirguse mõttes tegelikult samas olukorras, siis peaksime ka Eestis mõtlema rohkem UV-indeksist ja kiirgusest teavitamisele.»

Aun on jälginud, kui palju räägitakse kevadel UV-indeksist näiteks Eesti meedias. «Kevadel on tavaliselt paar artiklit sel teemal, aga see on ka kõik. Põhjamaad räägivad igal aastal osooni ja UV-kiirguse tööühikute koostumisel meile sellest, kuidas neil on nahavähi juhud kasvanud ning seetõttu pööratakse seal sellele ka rohkem tähelepanu.»

Kui varem oli kevadel ja suvel võimalik UV-indeksit jälgida ainult Tõraveres mõõtmispunkti abil, siis nüüd saab vajalikku teavet ka Haapsalu, Tallinn-Harku, Pärnu ja Saaremaa mõõtmispunktidest. «Ilmateenistuse kodulehel on graafikud koos värvikoodidega, mis on maailma tervishoiu organisatsiooni väljatöötatud. Suvel tasub neid andmeid kindlasti jälgida.»

Auna sõnul on väga oluline teada, kui suured on UV-kiirguse kogused, sest sel on nii inimesele

kui ka üldiselt ökosüsteemile suur mõju. Teadur ütleb, et kõige rohkem räägitakse UV-kiirgusest nahavähi tõttu. Sageli on juttu ka üldiselt erütemsest kiirgusest, mis tekitab naha punetust. «Samas on väga oluline UV-kiirguse kasulik mõju D-vitamiini sünteesil. Kui teatakse, kui suured on UV-kiirguse doosid teatud ajal või ilmastikutingimustes, siis teame, millised protsessid saavad toimuda.»

Tõraveres teadurid tegelevad D-vitamiini sünteesiks vajaliku kiirguse uurimisega, et saada teada, millal on Eestis piisavalt vajalikku kiirgust D-vitamiini sünteesiks. «Põhjapoolsetes piirkondades on see oluline küsimus, sest päikese kiirgust on suur osa aastast vähe.»

PILVISUS MÕJUTAB KIIRGUST

UV-kiirgust jaotatakse kolmeks: UVC (10–280 nm), UVB (280–315 nm) ja UVA (315–400 nm). Auna sõnul ei jõua UVC maapinnani, sest see neeldub atmosfääris. Ka UVB lühemad kiired ei jõua maapinnani, kuna osoon neelab need. «Kuigi spektromeeter on nii sätitud, et see hakkaks mõõtma alates 280 nanomeetrist, siis saame tegelikult esimesed kasutatavad andmed alles alates 295 nanomeetrist.» Talvel on see arv isegi 310 nanomeetrit, mis tähendab, et ohtlikumat UVB-kiirgust (footoni energia on suurem) jõuab meieni üsna vähe.

UV-doose arvutati uuri-muse käigus kindla aja vältel. Nii vaadeldi päevadoose või siis keskpäeval kuut tundi, mil inimesed veedavad suvel suurema osa ajast väljas. «2011. aasta oli UV-kiirguse summaarne kogus Eestis kõige kõrgem. Ühelt poolt

MARGIT AUNA SÕNUL ON OLULINE TEADA, KUI SUURED ON UV-KIIRGUSE KOGUSED, SEST SEL ON SUUR MÕJU ÖKOSÜSTEEMILE.

oli üldist päikese kiirgust rohkem kui keskmiselt teatud aja väiksema pilvisuse tõttu. Teisalt oli ka keskmine osoonitase madalam ning see võimaldas rohkemal kiirgusel maapinnani jõuda,» selgitab Aun. Suvel selge ilmaga ulatuvad kõrgeimad UVB päevased kogused Tõraveres üle 30 kJ/m² kohta ning UVA kogused üle 1500 kJ/m² kohta. Südatalvel võivad need olla aga vastavalt kuni 300 kuni 50 korda väiksemad.

Auna sõnul on aga UV-kiirguse maale jõudmise puhul väga oluline pilvisus, mis mõjutab kiirguse maale jõudmist kõige rohkem. Aun võttis uuringu ajal vaatluse alla erinevad pilveliidid. Esmalt vaadeldi lauspilvisust suvisel ajal olenemata pilvede liigist. Ka väga

paksude pilvede puhul jõuab maapinnale siiski üsna palju päikese kiirgust.

Töös vaadeldi eraldi alumisi pilvi, mis on kõige paksemad, ja keskmisi pilvi. «Meie õnneks on Tõraveres olemas pilvapäevik, kus määratakse pilvi kolmel kõrgusel ning märgitakse ka peamised pilveliidid. Enamikus kohtades selliseid andmeid aga pole ja seetõttu ei saa ka uuringuid teha. Tavaliselt määratakse alumised pilved ja kogu pilvisus, aga meil oli võimalik erinevaid pilveliidide täpsemalt vaadelda.» Auna sõnul saab alumistest pilvedest keskmiselt läbi 1/3 päikese kiirgusest, keskmistest ja õhematest pilvedest 2/3 kiirgusest. Samas on pilved oma olemuselt väga

varieeruvad ning seetõttu muutub ka neist läbi tulnud kiirguse hulk suures ulatuses.

Soojale maale puhkama minnes võidakse tihti unustada, et ka varjus on võimalik päikese põletus saada. «Eestis võtab see

kui palju UV-kiirgust maale jõuab. Auna sõnul hakkas osoonitase langema 1980. aastatel ning peatus 2000. aastatel. Praeguseeni on see olnud püsivalt ühel tasemel ning on hakanud isegi veidi tõusma.

SOOJALE MAALE PUHKAMA MINNES VÕIDAKSE TIHTI UNUSTADA, ET KA VARJUS ON VÕIMALIK PÄIKESEPÕLETUS SAADA.

muidugi rohkem aega, et varjus olles päikese põletus tekiks, kuid soojemates riikides on see risk suurem. UV-kiirgusel on valguse lühemad lainepikkused ning need hajuvad paremini, mistõttu jõuavad need ka näiteks puu varjus oleva inimeseni.»

Ka osoonikiht mõjutab seda,

«Ilmselt on osoonikihi kaitsmiseks loodud lepingud riikides üle maailma sellele kaasa aidanud ja tundub, et need mõjuvad. Olen näinud prognoose, mis ütlevad, et osoonikiht võiks meie laiustel taastuda umbes 2050. või 2070. aastaks. Pikk tee on veel muidugi minna.»

Milline on õppejõu vanemlik võim?

ILLUSTRATSIOON: PIXABAY

Tõuke mõttearenduseks sain selle aasta 19. jaanuaril kolmandat aastat järjest toimunud konverentsi «Õppejõult õppejõule 2017: oma õpetamise arendamine» töötoast «Hea õpetamine suunab eneseanalüüsile ja toetab individuaalset arengut», kus kolleeg tutvustas uuenduslikult ja edukalt korraldatud seminari, mille lõppedes tema sõnul «lastel silmad särasid». Kuuldud väljend jäi kõrvade vahele loksuma.

FOTO: ANDRES TENNIS

ALAR KILP

Riigiteaduste programmijuht, Skytte instituudi võrdleva poliitika lektor

Ettekande järel tõstsin käe ja küsisin: «Ma saan aru, et silmad särasid, aga miks just «lastel»?» Ettekandja selgitas ning lisas, et tänased õppijad on tema jaoks «tulevased kolleegid». Pikaks arutamiseks aega ei olnud, ent näis, et õppejõud ja tudengid ei ole täna päris võrdsed, ehkki kunagi tulevikus on nad võrdsed küll.

Ma saan aru, et olukordades,

kus õppejõud õpetab endast üks või kaks põlvkonda nooremaid, kes on samaealised õppejõu enda laste või lastelastega, tekib tal kiusatus suhtuda tudengitesse kui lastesse ning seda aeg-ajalt ka sõnades väljendada. Ent on see normaalne? Kas tudengisse kui lapsesse suhtumine käibki õppejõu ja tudengi vahelise suhte juurde? Kas õppetegevuse ajal ja eesmärkidel peaks õppejõud käituma kui (lapse)vanem ning tudeng olema lapse rollis? Kas iga õppejõud peab oskama tudengite suhtes vanemlikult käituda ja ka vanemlikku võimu rakendada?

Kui vanemlik võim osutub olevat koolitamine olemuslik kaasnähtus, siis on loomulik, et me nimetame tudengeid kõrgkoolis «lasteks», kuna nemad õpivad ja meie õpetame. Nende eakaaslastesse, kes käivad tööl ja enam ei

õpi, suhtume kui täiskasvanutesse, kuna nendega koolitamisalane suhe puudub. Lihtne.

PIKENDATUD LAPSEPÕLV?

Kui nii, kas siis kõrgkool on pikendatud lapsepõlv? Mingil määral küll. Näiteks ootab (nõuab?) riik, et lapsevanem kannaks õppiva lapse sissetulekute eest hoolt (hoolekandmine on üsna vanemlik tegevus) kuni 26. eluaastani. Sel moel on ka riigi silmis alla 26-aastane noor võrdväärne täiskasvanu, juhul kui ta kõrgkoolis ei õpi, ent on endiselt vanemliku hoole all juhul, kui ta jätkab õppimist.

Nii võib esineda ka vastakaid olukordi. On võimalik, et ülikoolis õpetab noor inimene, kel endal lapsi ei ole, vanuselt eakamaid, kel on lapsed. Kas ka tema teos-

tab vanemlikku võimu ainuüksi sellepärast, et ta on õpetaja rollis? Kui vanemlik võim käib õpetaja rolliga kaasas, siis kindlasti.

Mis on vanemlik võim? Vanemlikku võimu kasutab lapsevanem (isa, ema või keegi, kes on nende rollis) lapse eest ja lapse heaks otsustades ning lapse eest hoolt kandes nii kaua, kuni laps saab ise täiskasvanuks ning oskab enda eest ise otsustada ja hoolt kanda.

Hästi rakendatud vanemliku võimu ulatus kasutamise käigus järjest väheneb. Näiteks sünni eel on vanema võim lapse (loote) üle täielik (õigus abordile) ning väheneb seejärel järk-järgult lapse vanuse kasvades.

Kas vanemlikku võimu kasutavad ainult lapsevanemad? Ei. Täiskasvanud inimesega võib juhtuda, et ühel vanaduse päeval

NAGU AUTOKOOLIS VÕIKS KA KÕRGKOOLI ÕPPEAINETE LÕPPEDES ÕPPIJA SUUTA JA OSATA ISESEISVALT JÄTKATA.

hakkavad vanemlikku võimu tema üle teostama kas meditsiini- töötajad või tema enda lapsed, niivõrd kuivõrd ta ei saa enam ise endaga hakkama ja vajab hoolekannet.

ÕPETAJAD TEOSTAVAD VANEMLIKKU VÕIMU

Kuidas vanemliku võimu suhe tekib ja toimib? Kõige lihtsamal kujul tekib vajadus vanemliku võimu teostamise järele olukorras, kus on kas tegemist lapsega või inimene käitub kui laps. Teine variant lähtub võimu teostajast ehk olukorrast, kus inimest koheldakse kui last sõltumata sellest, kuidas inimene ise käitub.

Vaatame mõlemat varianti

eraldi. Kool ja koolitamine on oma põhivajaduselt mõeldud laste kasvatamiseks ja kujundamiseks neist täiskasvanute maailma ühiskonnaliikmeid.

Kui keegi meist, täiskasvanutest peaks minema arvuti- või keelekursusele, mida õpetatakse ka lastele koolis, siis õppija rollis olles oleme üsna samasuguses rollis, nagu on lapsed samalaadsetes tundides. Meie õpetajad teavad, mida me vajame ja kuidas peaksime õppima. Meie õpetajad nõuavad meilt õppimist ning distsiplineerivad või «toetavad» meid juhul, kui kipume teistest õpperühmas maha jääma. Kui kesk- või vanemas eas inimesed jäävad tehnoloogiliselt noortest maha ja lähevad vastavale koolitusele, teostatakse õppeotstarbelistel eesmärkidel vanemlikku võimu ka nende üle.

Õpetajad kui õpetajad teostavad vanemlikku võimu. Nad toetavad õppijaid. Kui see kõlab ebamugavalt, mõelge selle üle, miks on 600 sõnast koosnevas Tartu ülikooli õpetamise hea tava tekstis sõna «toetama» mainitud keskmiselt vähemalt korra igas lõigus ehk kokku koguni 15 korral.

Kas õpetajad ja haridusastutused on ainsad, kes vanemlikku võimu teostavad? Ei ole. Riik kannab hoolt meie terviskäitumise eest (alkoholi ja tubakatarbimine), ei jäta päris meie otsustada seda, kuidas sortida prügi või tagada eluaseme tuleohutus. Riik leiab, et on parem otsustada meie eest. Ta on otsustanud, et helkuri

kandmine on meile hea. On parem, kui riik otsustab meie eest. Riik teab, mis on meile hea.

Ka arsti ja patsiendi suhtega käib vanemlik võim kaasas samamoodi kui õpetaja ja õpilase suhtega. Patsient on lapse rollis. Kui see nii ei oleks, siis ei eeldataks, et arst teab, mida patsient ei tea ning arsti rolli juurde ei kuuluks võim öelda patsiendile, mida ta peaks tegema.

AEG KASVADA SUUREKS?

Vanemlik võim ei ole hea ega halb. Ta lihtsalt on. Selle pilguga ringi vaadates näeme, et vanemlikku võimu rakendavad ka liikluspolitsei, meedia, ettevõtted ja reklaamindus, kes kõik teavad, mis meile hea on, ning jagavad meile õpetussõnu.

Kui meil on vanust juba üksjagu, tasub enne mõnele koolitusele kirjapanekut järele mõelda, kas on mõtet pikendada «kestvat lapsepõlve», kas me ikka vajame koolitajat, kes meid toetaks ja distsiplineeriks. Võib-olla on aeg «kasvada suureks, memme rõõmuks» ja seekord ise hakkama saada.

Tudengitega töötades oleme aga üsna sarnases olukorras, nagu on ülemus alluvatega töökohal. See, kuivõrd vanemlikult käituda, sõltub inimesest. Igal juhul on õppejõu võim piiratud õppeainega.

Õppeaine käigus võiks õppejõu võim väheneda ja ammenuda. Nagu autokoolis võiks ka kõrgkooli õppeainete lõppedes õppija suuta ja osata iseseisvalt jätkata. Ta ei vaja enam koolitajat. Ta ei vaja enam tuge. Võimusuhe on läbi. Siis on kõik täiskasvanud. UT

Frankfurt kui väike Manhattan

REISIKIRI

Seiklushimulise tudengina otsustasin viimasel bakalaureuseõppe aastal, et lõpetamise veidi edasi ning lähen naudin pool aastat hoopis magusat vahetusüliõpilase elu. Mõeldud – tehtud!

LAURA LIISA LEPPIK
majanduse 4. aasta tudeng

Sihtkohaks valisin Euroopa finantskeskuse, Mainzi jõe kaldal asuva imelise Frankfurdi. Mulle kui majandustudengile tundus just see linn oma maineka J. W. Goethe ülikooli ja tugeva majandusteaduskonna poolest kõige huvipakkuvam.

Ühiselamusse jõudes ei rääkinud kohalik *Hausenmeister* mitte sõnagi inglise keelt: see oli mulle suureks üllatuseks, sest siin on väga palju rahvusvahelisi tudengeid. Saksa keele mitteoskamine oli sel hetkel suur miinus, kuid käte ja jalgade abil sain vajalikud paberid täidetud.

Elama asusin hiiglaslikus 16-korruselises ühiselamus, kus mul õnnestus saada üheinimese tuba, mis esmapilgul tundus imepisike, kuid muutus hiljem juba täitsa mõnusaks ja koduseks. Tillukest vannituba ja kööki jagasin ühe toreda Hispaania tüdrukuga ning selle üle olin ma üsna rõõmus. Eriti, kui kuulsin, et teised minu kõrval jagavad vannituba lausa 16 inimesega.

Minu eesmärk oli Erasmus vahetuse programmist võtta kõik võimalik, nii meelelahutuse kui ka õppimise poolest. Mulle tuli kasuks see, et olin Tartus ära

ÜLIKOOLILINNAK OLII TOHUTULT SUUR JA AVAR NING KOOSNES MITMETEST KAASAEGSETEST HOONETEST.

teinud juba kõik kohustuslikud ained, seega sain valida endale meeldivad vabaained ega pidanud muretsema ainepunktide ülekandmise pärast. Selleks, et mitte tekitada endale liigset koolistressi, otsustasin osaleda neljal ainel.

RAHUL ÜLIKOOLIGA

Ülikooliga jäin väga rahule ja eriti meeldis mulle ülikoolilinnak. See oli tohutult suur ja avar ning koosnes mitmest kaasaegsest hoonest, mille ümber oli palju rohelist, purskkaeve ja parke, kus õpilased said vahetundidel aega veeta.

Samuti oli igas hoones oma hiiglaslik raamatukogu ning sööklaua, kus oli valikus kõike, alustades tervislikest püreesuppidest ja lõpetades burgeritega. Peale selle veel mitmeid kohvikuid, kus igal hommikul olid müügil ahjusoojad saiakesed ja valik kooke. Ei saa mainimata jätta ka kaunist linnavaadet, mis klassi akendest

avanes.

Üldine koolisüsteem oli laias plaanis üsna sarnane Tartu ülikooliga, küll aga täheldasin ka mitmeid erinevusi: sügissemester algas alles oktoobri keskel ning kestis kuni märtsini; semestri hinne kujunes vaid lõpueksami põhjal, st et terve semestri jooksul polnud minul mitte ühtegi testi, kontrolltööd, projekti või mõnda muud tähtaega, ka järelmaksu võimalus oli alles suvel; loengutes käimine polnud üheski minu aines kohustuslik; mitmete loengute puhul oli võimalus

või esitlust ning see oli minu jaoks üks veidramaid tavasid; ülikoolikaardile raha laadides saab sellega maksta nii kohvikutes/sööklates, snäkimasinate kui ka koopiamasinat kasutades – see on väga mugav süsteem; tunnis söömine/joomine on lubatud, seega tulid õpilased tihti oma suurte salatikarpidega loengusse, kuid kohati oli see ebaviisakas ning mina ei harjunud sellega ära.

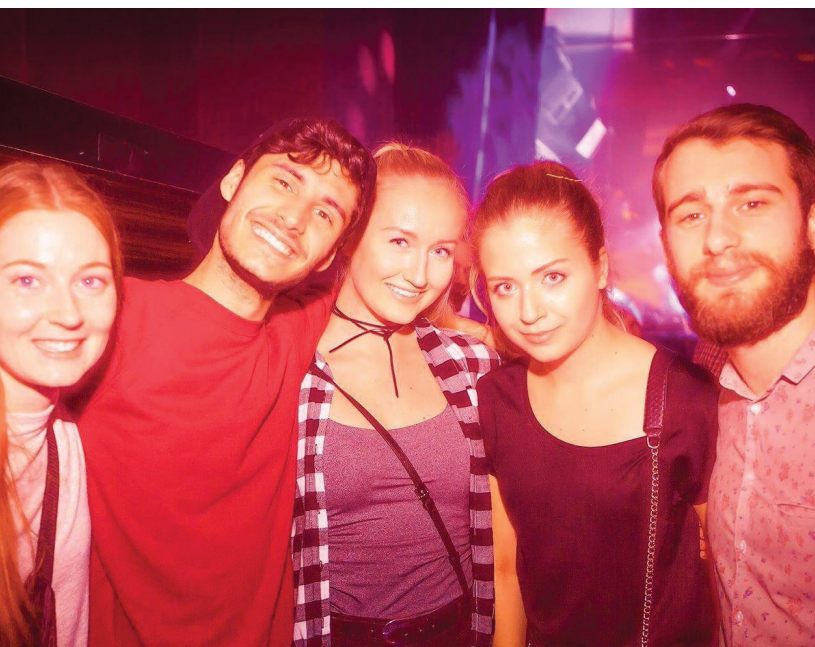
Frankfurt kui linn hakkas mulle algusest peale väga meeldima. Üks osa linnast on tõeline finantskeskus oma ärihoonete ja

PLAKSUTAMISE ASEMELE KOPUTASID ÕPILASED LAUALE PEALE IGAT LOENGUT VÕI ESITLUST NING SEE OLII ÜKS VEIDRAMAID TAVASID.

vaadata veebiülekanne interneti vahendusel, seega oli klass tihti pooltühhi, kuigi tegelikult oli ainele registreerunud 600 õpilast; plaksutamise asemel koputasid õpilased lauale peale igat loengut

pilvelõhkujatega – justkui väike Manhattan –, samal ajal kui teine pool linnast meenutab rahulikku väikelinna. Ebatavaline on ka tõsiasi, et kümnekond meetrit mainekatest pangahoonetest >>

TOREDAD PEOD JA KOOSVIIBIMISED KÄIVAD VAHETUSAASTA JUURDE.

» edasi võid ennast leida juba prostitutsiooni mekast, punaste laternate tänavatelt.

Kesklinnas on kõik käe-jala juures ning igale poole võid lihtsalt jalutada. Kevadisel ajal on ideaalne jõe kaldal pikniku pidades linnavaadet nautida. Samuti on Frankfurt väga mitmekultuuriline – rahvast on siia kokku tulnud igalt poolt. Iga päev metrooga liigeldes kuulsin seal kõike muud kui saksa keelt.

PALJU BÜROKRAATIA

Kõige hämmastavam siinse elu juures oli suur bürokraatia hulk ja mittetoimiv internetimaailm. Esiteks pidi juba pangakonto avamiseks kaks päeva varem aja kinni panema – Eestis oleks see ennekuulmatu – ning samuti peab arve sulgemisest panka teavitama lausa kuu aega varem. Rääkimata veebipangast, mille ülesseadmisest loobusin selle keetõttu juba alguses, seetõttu

sain kontoväljavõtteid postiga.

Samuti oli ühiselamusse internetiühenduse saamine üks suur peavalu, sest selleks oli vaja endal soetada nii kaabel, adapter ja kes teab veel mis juhtmeid, sest üldine wifi olemasolu puudus. Üllatav oli ka asjaolu, et pühapäev on Saksamaal töeline puhkepäev: kõik poed on siis kinni, sealhulgas ka suured toidupoed.

Mina sättisin oma kooligraafiku teadlikult nii, et jääks piisavalt aega ka ringi reisida ja erinevatest lähedatest üritustest osa võtta. Nende kuude jooksul õnnestus mul käia nii Prahast, Zürichis, Berliinis kui ka paljudes teistes armsates Saksa väikelinnades. Enamik reise jäi aga jõuluaega ning see tegi kogu elamuse veelgi põnevamaks, kuna linnad olid imeilusates tuledes ning saime külastada suuri jõuluturge, mis on siin äärmiselt menukad. Mina kui suur jõulude armastaja olin selle üle vägagi õnnelik. Mainimata ei

saa jätta ka väga head *Glühwein*'i (kuum vein), tavapärasest jõuluturu jooki, mida inimesed suurtes kogustes jõid.

Peale selle korraldati väga palju ringkäike ka linnas sees. Äärmiselt huvitav oli näha, kuidas käib töö näiteks Euroopa keskpangas, Frankfurdi börsis või Saksamaa ühes suurimas pangas nimega *Commerzbank*, mille peahoone on ühtlasi Euroopa kõrgeim.

Loomulikult ei saa üle ega ümber ka meeletust pidustus-test, sest uskuge mind, erasmuslased on selles asjatundjad. Oli nii ametlikke pidusid, mida korraldas ESN organisatsioon, kui ka õpilaste endi korraldatuid, mis leidsid aset enamasti ühikates üle päeva või vähemalt paar korda nädalas, välja arvatud eksamiajal.

Olles ühes seltskonnas itaallaste või hispaanlastega, kestavad peod hommikutundideni, mil kõik ennastunustavalt mõne Shakira või Iglesiasse loo järgi tantsivad. Olen äärmiselt õnnelik, et olen vahetuse jooksul leidnud endale nii palju häid sõpru erinevatest maailma piirkondadest, ja ma ei oota üldse siit lahkumise päeva, mil pean nendega mõneks ajaks hüvasti jätma.

Mina jäin oma vahetusõpilase eluga rohkem kui rahule ja kuigi ma veel endiselt naudin imelist Frankfurti, siis võin sajaprotsendiliselt väita, et see oli üks parimaid otsuseid. Millal siis veel maailma näha, ringi reisida ja ideaalset võimalust ära kasutada vahetusprogrammide näol kui mitte praegu, olles tudeng. Seega soovitan kõigil pikemalt mõtlemata võimalusest kinni haarata ja avardada oma silmaringi, elades ning õppides välismaal – seda te kindlasti ei kahetse! UT

IN MEMORIAM

ARVO KRIKMANN

21.07.1939–27.02.2017

FOTO: ANDRES TENNIS

Meie hulgast on lahkunud üks Eesti väljapaistvamaid humanitaarteadlasi, akadeemik Arvo Krikmann. Ta oli vanasõnade, mõistatuste, kõnekujundite ja rahvahuuori uurija, maailmaklassi teadlane, samuti hinnatud õppejõud ja juhendaja.

Arvo Krikmann astus 1957. aastal Tartu ülikooli ja lõpetas selle 1962. aastal eesti filoloogina. 1975. aastal kaitses ta kandidaadiväitekirja vanasõnade maailmavaatelistest sisust ja 1998. aastal filosoofiadoktori töö eesti folkloori lühivormidest.

Tööd rahvaluuleteadlasena alustas ta kohe pärast ülikooli lõpetamist kirjandusmuuseumis ja jätkas seda 1973. aastal keele ja kirjanduse instituudis (KKI), tõustes aastate jooksul nooremteaduri ametikohalt peateaduriks.

Töökoht KKI-s ei tähendanud Tallinna kolimist, sest koos mitmete instituudi folkloristidega tegutses Arvo Krikmann ikka Tartus kirjandusmuuseumis, kus asub Eesti rahvaluule arhiiv.

Tema algatusel toodigi KKI folkloristika osakond 2000. aastal Tallinnast üle Tartusse, kus see sai osaks kirjandusmuuseumi, ja nii kuulus Arvo Krikmann taaskord sama asutuse hingekirja, kus ta oma teadlasteed oli alustanud.

Vanemteaduri töö kõrval pühendus ta TÜ-s folkloristika kui eriala ülesehitamisele ja

keeleteaduse ning folkloristika loomimisele, alustades 1992. aastal tööd TÜ professorina ning jätkates hiljem erakorralise professori ja külalisprofessorina. Tema kursused eesti folkloori lühivormidest, rahvahuuorist ja metafooriteooriast olid süstemaatilised, põhjalikud ja teoreetilist süvenemist nõudvad.

Arvo Krikmanni teine pikaajaline uurimisala peale rahvaluule oli keeleteadus. Ta suutis oma töödes parimal kombel siduda rahvakeele sõnavara ja rahvaluule lühivormide analüüsi. Ta avaldas püsiva väärtusega töid eesti fraseoloogiast, eesti murrete sõnavarast ja kognitiivsest lingvistikast.

Suur on tema panus kognitiivsest keeleteadusest lähituvate teooriate ja mõistete tutvustamisel, ta oli ka Eesti kognitiivse keeleteaduse ühingu auliige. Niisamuti oli ta rahvusvahelise rahvajutu-uurimise ühingu (ISFNR) auliige ning Euroopa teaduste ja kunstide akadeemia liige; tema töid tunnustati kõrgete teaduspriimiate ning F. J. Wiedemanni keeleauhinna.

Arvo Krikmann oli Eesti humanitaarias üks arvutiajastu

pioneer, kes ühena esimestest juurutas TÜ-s internetiõpet. Ta taipas varakult, millised võimalused on peidus digitaalmaalmas. Seal avanes uutmoodi folkloorne keskkond, mis vääris uurimist.

Arvutite tulekuga avanesid ka uued meetodid rahvaluule arhiivi hiigelsuurte andmekogude süstematiseerimiseks ning analüüsimiseks. Ta saavutas selles vallas palju, haarates kaasa ka oma õpilasi, kellest mitmed kaitsesid tema juhendamisel doktoriväitekirju ja tõusid juhtivateks humanitaarteadlasteks.

Kriku, nagu teda sõprade ja kolleegide seas kutsuti, oli pühendunud õpetaja ja teadlasena innustav eeskuju. Oma imepärase keelekasutuse, ainulaadse huumorimeele, lõputute teadmiste, terava analüüsioskuse ja vaieldamatu autoriteediga mõjus ta suurvaimuna, keda iga teaduse ajaloos on vähe.

On õnn, et ta on eesti filoloogias olnud; on õnn, et tema mõju kestab.

TÜ kultuuriteaduste ja kunstide instituut

TÜ eesti ja üldkeeleteaduse instituut

IN MEMORIAM

KALJU KOMISSAROV

8.03.1946–6.03.2017

6. märtsil lahkus meie hulgast pärast pikaajalist rasket haigust teatrikunsti emeritprofessor Kalju Komissarov. Neljakümne üheksa loomingu aasta jooksul rikastas ja arendas ta eestikeelset teatrimõtet nii näitleja, lavastaja, filmirežissööri, teatri- ja koolijuhina kui ka poliitikuna, aga eelkõige tunnustatud ja viljaka pedagoogina. Tema õpilaste hulk eesti teatrimaastikul on muljetavaldav, mistõttu saab öelda, et Panso koolkonna kõrvale on kasvanud vääriline Komissarovi koolkond.

Kalju Komissarov lõpetas 1968. aastal Tallinna riikliku konservatooriumi lavakunstikateedri III lennu Voldemar Panso käe all, kuigi oma tegelikeks õpetajateks pidas ta Panso kõrval Leo Kalmetit ja Grigori Kromanovi. Neist viimane võttis ta teiseks režissööriks filmis «Viimne reliikvia».

1968.–1974. aastal töötas ta Tallinnfilmis režissöörina, 1974.–1986. aastal Noorsooteatri ja 1989.–1991. aastal Ugala peanäitejuhina ning 1986.–1988.

aastal ja 1991.–2000. aastal Ugala lavastajana. 1986.–1995. aastal juhatas ta Eesti muusikaakadeemia kõrgemat lavakunstikooli.

TÜ Viljandi kultuuriakadeemiaga on Kalju Komissarov olnud seotud Ugala töötamise ajast, ametlikult 1996. aastast, mil asus täitma nii teatrikunsti juhtiva õppejõu kui osakonna juhataja kohuseid. Praeguse TÜ VKA etenduskunstide osakonna kõrghariduslike õppekavade ülesehitamise idee teatri minimudelina kuulub talle. Minimudel õppeprotsessis tähendab, et tulevased teatri tehnilised ja loomingulised töötajad õpivad koos ja täiendavad üksteist, omandades juba koolis arusaamise toimivast teatrimehhanismist kui ühisest loomingust. Peale teatrikunsti õppekava näitleja, lavastaja ning harrastusteatrijuhi eriala ning tantsukunsti õppekava

edendamise on Kalju Komissarov algatanud teatritehniliste töötajate kõrgharidusõppe Viljandi kultuuriakadeemias. Teatrikunsti visuaaltehnoloogia õppekava on ainulaadne kogu Baltikumis.

2009. aastal loobus ta osakonna juhtimisest, et keskenduda õpetamisele, millega tegeles pea viimaste elupäevadeni. Mitmed kolleegid, oma ala tipud pidasid teda samuti oma õpetajaks. Ta oskas olla innustav ja toetav peaaegu toimimata, väikeste žestidega. Samas oli ta jõuliselt kirglik, otseütlev, kuid alati tõde otsiv, sest ausus nii enda kui ka teiste vastu oli tema jaoks inimeseks olemise ja kunsti tegemise aluseid. Teda kardeti, kuid ka armastati väga.

Eelmise aasta 8. märtsil Rakvere teatris toimunud 70. juubelil andis Tartu ülikooli rektor professor Volli Kalm Kalju Komissarovile üle Tartu ülikooli suure medali.

2006. aastal pälvis Komissarov Valgetähe III klassi teenetemärgi, 2015. aastal anti talle riiklik kultuuripreemia elutöö eest. 2016. aastast alates oli ta Tartu ülikooli emeritprofessor.

Kolleegid ja õpilased TÜ Viljandi kultuuriakadeemiast

10. märtsil lahkus raske haiguse järel Tartu ülikooli emeritprofessor, lastearst Lea Boston.

Lea Boston (neiuna Tiikmaa) sündis 17. veebruaril 1929. aastal Tartus teenistuja perekonnas. Kooliajal, 1936.–1947. aastal õppis ta edukalt Tartu 5. algkoolis ja

FOTO: ERAKOGU

LEA BOSTON

17.02.1929–10.03.2017

Elul ei ole lugu, elu on loomine. (Doris Kareva)

FOTO: ERAKOGU

Tartu 3. keskkoolis.

1947. aastal asus Lea Boston õppima Tartu riikliku ülikooli arstiteaduskonda, mille lõpetas 1953. aastal diplomiga ravi erialal. 1953. aasta septembrist alustas ta tööd TRÜ pediaatria kateedri vanemlaborandina. Alates 1956. aasta septembrist asus ta õpetajana tööle Tartu meditsiinkoolis. 1963.–1968. aastal oli Lea Boston Tartu ülikooli mittetatsionaarne aspirant pediaatria erialal, töötades samal ajal Tartu linna kliinilises lastehaiglas ordinaatorina. 1968. aastal kaitses ta meditsiinkandidaadi väitekirja teemal «Tervete ja pneumooniahaigete laste askorbiinhappega varustatusest ja selle muutustest katehhiinide toimel».

I. septembrist 1968. aastal asus ta tööle poole kohaga nii pediaatria kateedri assistendi kui Tartu meditsiinkooli õpetajana.

Alates 1970. aasta augustist sai Lea Bostonist pediaatria kateedri täiskohaga assistent, 1977. aastast dotsent. 1969.–1977. aastal uuris ta B-kompleksi vitamiinide, eriti tiamiini ainevahetust, mille tulemusena kaitses 1978. aastal meditsiini doktori väitekirja «B-grupi (B1, B2, B6, PP) vitamiinidest, eriti tiamiinist ja transketolaasi aktiivsusest ägeda pneumooniaga alla 3 aasta vanustel lastel».

1979. aasta juunis valiti Lea Boston TRÜ pediaatria kateedri professoriks. Ta oli esimene sõjajärgne lastehaiguste professor Eestis. Ta täiendas end mitmetes lastekliinikutes Berliinis, Ungaris jm. Lea Boston oli kõrgema kategooria pediaater, tunnustatud vitaminoloogia ja gastroenteroloogia asjatundja lastel. Tema peamised teadustöö valdkonnad olid 1964.–1968. aastal C-hü-povitamiinoosi sagedus tervetel

ja pneumooniahaigetel lastel, 1969.–1970. aastal malabsorptsiooni sündroomi diagnostika ning 1969.–1977. aastal B-grupi vitamiinide, eriti tiamiini ainevahetus.

Teadustöö avaldus 81 publikatsioonis. Ta on juhendanud kaht aspiranti, retsenseerinud kuut kandidaadi- ja kaht doktoritööd. 27. mail 1994. aastal valiti Lea Boston Tartu ülikooli emeritprofessoriks.

Inimesena oli Lea Boston alati sõbralik ja heatahtlik, kolleegina tasakaalukas, pedagoogina nõudlik. Üliõpilased mäletavad teda äärmiselt sõbraliku ja hoolitseva kursusejuhendajana.

Mälestame lahkunud kolleegi ja tunneme kaasa tema lähedastele.

TÜ lastekliiniku pediaatria õppetooli ja SA TÜK lastekliiniku pere

IN MEMORIAM

PEETER TULVISTE

28.10.1945–11.03.2017

11. märtsil lahkus meie seast akadeemik professor Peeter Tulviste, Tartu ülikooli rektor 1993.–1998. aastal.

Peeter Tulviste sündis 28. oktoobril 1945. aastal. Ta lõpetas 1964. aastal Tallinna 10. keskkooli ning 1969. aastal Moskva riikliku ülikooli psühholoogia erialal. 1975. aastal sai ta samas psühholoogiakandidaadi kraadi ning 1987. aastal psühholoogiadoktori kraadi.

Oma akadeemilise karjääri pühendas ta psühholoogide õpetamisele ja psühholoogia-

FOTO: ERAKOGU

alasele teadustööle. Tulviste oli seotud Tartu ülikooliga juba oma õpingute ajal Moskvast, alates 1969. aastast: alguses inseneri, loogika ja psühholoogia kateedri õpetaja ja vanemõpetajana, edasi juba dotsendina 1978.–1988. aastal ning alates 1988. aastast psühholoogia kateedri professorina. Alates 2015.

aastast oli Peeter Tulviste emeritprofessor.

Oma teadustöös keskendus Tulviste kultuuripsühholoogiale. «Eesti psühholoogia oli väga kolklik selle ajani, kui Peeter Tulviste Moskvast tagasi tuli, kaasas ideed, millega oli teda nakatanud tema juhendaja ja mentor Aleksander Luria,» on Tulviste panuse suurust hinnanud tema kolleeg professor Jüri Allik. Tulviste korraldas mitmeid välissõite, uurides koolihariduseta täiskasvanud inimesi nii Taimoris, Kesk-Aasias kui ka mujal. Tema teadustöö on leidnud tee arvukatesse rahvusvahelistesse teaduspublikatsioonidesse, tema juhendamisel on kaitsnud ka mitmeid väitekirju ja väga palju

bakalaureusetöid. Temast sai üks maailma kultuuriühhoologia juhtidest, kel õnnestus muuta kogu psühholoogia arengut suurema kultuuriteadlikkuse suunas.

1994. aastal valiti Peeter-Tulviste Eesti teaduste akadeemia akadeemikuks; ta on olnud ka akadeemia asepresident ning humanitaar- ja sotsiaalteaduste osakonna juhataja. Akadeemilise töö kõrval oli Peeter-Tulviste valmis kandma ka ülikooli eri tasandite administratiivse juhtimise vastutust, täites kateedrijuhataja, filosoofiateaduskonna korraldajadekaani ülesandeid. 1992.–1993. aastal oli Tulviste Tartu ülikooli teadusprorektor ja 1993.–1998. aastal Tartu ülikooli rektor. Tulviste oli innustav ja nõudlik juht, tark ja aateline ülikooli uuendaja. Teda mäletatakse rektorina, kelle ajal toimus ülikoolis põlvkondade vahetus. Peeter-Tulviste rektoriks oleku ajal korraldati ülikoolis teadustöö oluliselt ümber ning hoogustus ülikooli välissuhtlus ja võõrkeelne tegevus. Ta ise on meenutanud rektoritööd ka läbi huumoriprisma: «Mul oli tore rektoraat: meie nägemus oli, et sõidame autoga väga kiiresti, pidureid ei ole, ise peame autot parandama, bensiini ka kuskil ei ole, ise mõtleme välja liikluseeskirjad ja ise trahvime ennast, kui ei täida neid.»

Professor Peeter-Tulvistel on hindamatud teened kogu Eesti ühiskonna eestkõnelejana.

Tulviste oli Isamaa ja Res Publica liidu liige ning ta on olnud

riigikogu liige ning Tartu linnavolikogu liige ja esimees. 2001. aastal osales Tulviste kandidaadina Eesti vabariigi presidendi valimistel. Ta on olnud Eesti teadus- ja arendusnõukogu aseesimees ja Eesti Euroopa liikumise juhatuse liige ja president. Professor Peeter-Tulviste ühiskondlik tegevus ja töö nii Eesti rahvusülikooli kui ka Eesti parlamendi ning Tartu linnavõimu juhtimisel oli kantud missioonitundest ja riigimehelikust suhtumisest. Tema panus arvukate ühiskondlike organisatsioonide liikme ja nõustajana oli laiapõhjaline, ulatudes rahvusraamatukogust Tartu ülikooli kliinikumi lastefondini, Mustpeade vennaskonnast Kaitseliidu vane-matekoguni. Kõiki organisatsioone, kes jäävad tema heatahtlikust kaasalöömisest puudust tundma, ei ole siin ruumi üles lugeda.

Tegutsemisega kultuuriajakirja Akadeemia toimetuskolleegiumi liikmena ja kirjastuse Ilmamaa nõukogu liikmena andis Tulviste märkimisväärse panuse Eesti vaimuelu edendamisse. Märgiline oli ka Peeter-Tulviste pikaajaline tegevus Kaitseväe ühendatud õppeasutuste nõuandja ja kaitseliidu Tartu maleva akadeemilise malevkonna taasasutajana. Ta oli ka Eesti üliõpilaste seltsi armastatud ja austatud vilistlane.

Kõigis oma ameteis oli ta väramatu Eesti ja Tartu patrioot ning Eesti teaduse tutvustaja rahvusvahelisel areenil. Ta oli külalisteadur ja -professor Clarki ülikoolis 1989.–1991. aastal ning 1992.

aastal külalisprofessor Hamburgi ülikooli germanistika instituudis Saksamaal. Tunnustust tema rahvusvahelisest haardest annavad muuhulgas liikmelisus Euroopa teaduste ja kunstide akadeemias, New Yorgi teaduste akadeemias, Venemaa kasvatus- ja sotsiaalteaduste akadeemias, Greifswaldi ülikooli nõukogus, Helsingi ülikooli Aleksandri instituudi nõukogus.

Peeter-Tulviste oli Tartu aukodanik ning Tartu Suurtähe kavaler. Arvukate Eesti ja välismaiste tunnustuste hulgas on ka Eesti vabariigi Riigivapi IV klassi teenetemärk 1998. aastast ja Riigivapi III klassi teenetemärk 2006. aastast, kaitseliidu Valgeristi I klassi teenetemärk (2015) ja Rootsi Kuningliku Põhjatähe Ordeni I klass (1995). Tulviste oli Voroneži riikliku ülikooli ja Poola meditsiiniakadeemia audoktor ning Eesti teadusliku seltsi Rootsis Lõuna-Rootsi osakonna auliige.

Mäletama jääme tema tähelepanelikku ja tundlikku huumorimeelt, mis on ilmutatud kujul leidnud tee mitmetesse akadeemilise eluga seotud anekdoodikogumikesse.

Sügavas leinas langetame pea lahkunud suurmehe mälestuseks ja avaldame kaastunnet lähedastele.

Tartu ülikool
Eesti teaduste akadeemia
Eesti rektorite nõukogu
Tartu linn
Ajakiri Akadeemia
Eesti üliõpilaste selts

proaadi metaboolsed efektid epilepsiaga patsientidel akuutse ja kroonilise ravi puhul»). Kaitsmine toimus A. Linkbergi auditooriumis. Juhendajad dots Sulev Haldre ja prof Sulev Kõks, oponent prof Torbjörn Tomson (Karolinska ülikooli haigla, Stockholm, Rootsi).

17. aprillil kell 12 kaitseb õiguse erialal doktoritööd **ANNA-MARIA OSULA** teemal «Remote Search and Seizure of Extra-territorial Data» («Piiriüleste andmete kaugläbiotsimine»). Kaitsmine toimub Näituse 20,

ruumis K-03. Juhendaja prof Jaan Ginter, oponent prof Cristoffer Wong (Lundi ülikool, Rootsi).

18. aprill 2017 kell 14 kaitseb **EVELI KALLAS** arstiteaduse erialal doktoritööd «The Influence of Immunological Markers to Susceptibility to HIV, HBV, and HCV Infections Among Persons who Inject Drugs» («Immunoloogiliste faktorite mõju HIV-i, B-hepatiidi ja C-hepatiidi viirustesse nakatumisele süstivate narkomaanide hulgas»). Kaitsmine toimub Ravila 19-1006. Juhendajad prof Irja Lutsar

ja teadur Radko Avi, oponent prof Jose Miguel (Rey Juan Carlos ülikool, Hispaania).

21. aprillil kell 10.15 kaitseb **CARMEN TALI** molekulaar- ja rakubioloogia erialal doktoritööd «Scavenger Receptors as a Target for Nucleic Acid Delivery with Peptide Vectors» («Püüdurretseptorid kui peptiididega nukleiinhapete rakku transpordimise sihtmärgid»). Kaitsmine toimub Riia 23b-105. Juhendajad prof Margus Pooga, teadur Kärt Padari, oponent prof Pirjo Laakkonen (Helsingi ülikool, Soome).

TARTU ÜLIKOOLI SIHTASUTUSE STIPENDIUMID APRILLIS 2017

ANDREAS JA ELMERICE TRAKSI STIPENDIUM – stipendiumifondi suurus on 13 000 eurot (stipendiumide arvu ja suuruse otsustab komisjon). Taotleda saavad meditsiiniteaduste (v.a sporditeadused ja füsioteraapia) magistrandid, doktorandid ja teadustööd tegevad arst-residendid, samuti sotsiaalteaduste valdkonna magistrandid ja doktorandid, kelle uurimistöö teema on seotud poliitilis-riikliku valdkonnaga.

HEINO KRUSE STIPENDIUM – 2 stipendiumit à 1500 eurot. Stipendiumile saavad kandidadeerida meditsiiniteaduste (v.a sporditeadused ja füsioteraapia) kõikide tasemete üliõpilased ja noorteadlased. Stipendiumi eesmärk on toetada nende õppe- ja teadustööd nii Eestis kui välismaal.

VOLDEMAR SIIMONI MÄLES-TUSFONDI STIPENDIUM – 5 stipendiumit à 1500 eurot. Kandideerida saavad humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna etnoloogia või eesti ja soomeugri keeleteaduste eriala edukad üliõpilased. Muudel võrdsetel tingimustel on eelistatud üliõpilased, kes on sündinud ja kasvanud Saaremaal.

PUHK-MÖRNERI STIPENDIUM – 2 stipendiumit à 1000 eurot. Stipendiumile on oodatud kandideerima TÜ ajaloo ja arheoloogia instituudi ajaloo eriala ja õigusteaduskonna magistri- ja doktorioppe üliõpilased. Eelistatud on üliõpilased, kelle uurimistöö on seotud õigusajalooga.

EESTI RAHVUSKOMITEE ÜHENDRIIKIDES STIPENDIUM – üks stipendium 1500 eurot. Eesti Rahvuskomitee

Ühendriikides stipendium määratakse üliõpilasele, magistrandile või doktorandile Eesti rahvuslikke küsimusi või väliseestlust käsitleva õppe-, teadus- või ühiskondliku tegevuse eest.

ERICH RANNU PEREKONNA STIPENDIUM – stipendiumifondi suurus on 8000 eurot (stipendiumite lõpliku arvu ja suuruse otsustab komisjon). Stipendiumile saavad kandideerida majanduserialade kõigi tasemete üliõpilased, samuti arvutiteaduste ja tehnoloogainstituudi üliõpilased, kelle lisaeriala on majandusteadus.

LYDIA JA FELIX KRABI STIPENDIUM – 5 stipendiumit à 2000 eurot. Stipendiumile saavad kandideerida loodus- ja täppis- ja teaduste kõikide õppetasete üliõpilased loodusteaduste erialadelt: bioloogia, ökoloogia,

KAITSMISED

3. aprillil kell 14 kaitses **ALEKSEI RAKITIN** arstiteaduse

erialal doktoritööd «Metabolic Effects of Acute and Chronic

Treatment with Valproic Acid in People with Epilepsy» («Val-

geograafia ja geoloogia.

HEINZ MARTIN EDERMA STIPENDIUM – 1 stipendium 1000 eurot. Stipendium määratakse ühele Tartu ülikoolis orgaanilist sünteesi õppivale üliõpilasele või sama ala magistrandile või doktorandile eelneva studiumi jooksul saavutatud tulemuste eest.

OLE GOLUBJATNIKOV

MÄLESTUSSTIPENDIUM – 1 stipendium 1500 eurot. Taotleda saavad loodus- ja täppiseaduste 3. aasta bakalaureuseõppe üliõpilased, kes jätkavad õpinguid järgmisel õppeaastal magistrantuuris meditsiinitehnoloogia valdkonnas, ja sama valdkonna magistrandid, kes jätkavad doktorantuuris või siirduvad praktikale meditsiinitehnoloogia ettevõttesse.

JAAN EINASTO RAHVUSVAHELINE STIPENDIUM – üks

stipendium 2000 eurot. Stipendium määratakse välismaalt Tartu ülikooli või Tartu observatooriumisse teadustööd tegema tulevale doktorandile või teadurile või ühele Tartu ülikooli või Tartu observatooriumi doktorandile või teadurile rahvusvaheliseks koostööks teadustöös. Stipendiumi saaja peab olema doktorant või noor teadlane, kelle teadustöö on seotud astronoomia või kosmosetehnoloogia valdkonnaga.

PEREKOND MAIMETSA STIPENDIUM EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIA ÜLIÕPILASTELE – üks stipendium 1280 eurot. Taotlema on oodatud Eesti muusika- ja teatriakadeemia kompositsiooni eriala kõikide tasemete üliõpilased.

KEHAKULTUURITEADUSKON-

NA STIPENDIUM – üks stipendium 500 eurot. Stipendiumile saavad kandideerida Tartu ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna sporditeaduste ja füsioteraapia instituudi kehalise kasvatuse ja spordi ning füsioteraapia õppekaval magistratöö kaitsnud isikud, kelle magistratöö põhjal koostatud teaduspublikatsioon on kaitsmisele järgneva 12 kuu jooksul avaldatud või avaldamiseks vastu võetud rahvusvaheliselt tunnustatud teadusajakirjas, mis vastab Eesti teadusinfosüsteemi publikatsioonide klassifikaatoris tasemele 1.1. Taotluste esitamise tähtaeg on 5. juuni 2017.

Taotluste esitamise tähtaeg on 1. mai 2017, kui ei ole märgitud teisiti. Täpsem teave: www.sihitasutus.ut.ee, tysiht@ut.ee, tel 737 5852 või 56 571 221 (Katrin Pärn).

ROTALIA FOUNDATION (USA) STIPENDIUMIKONKURSS

Rotalia Foundation (USA) kuulutab välja 50 stipendiumi 2000 eurot Eesti avaõiguslike ülikoolide (TÜ, TTÜ, TLÜ, EMÜ, EMTA, EKA) üliõpilastele, kes praegu õpivad päevases täiskoormusega õppes kõrghariduse esimese astme (bakalaureuseõpe, rakenduskõrgharidusõpe, integreeritud õpe) 2. aastal või

integreeritud õppe eelviimasel aastal nominaalse õppeaja järgi või kõrghariduse teise astme (magistriõpe) 1. aastal.

Stipendium antakse üliõpilasele üks kord õpingute vältel ning ei ole mõeldud välisüliõpilastele. Sooviavaldus tuleb saata hiljemalt 3. maiks 2017. aastal fondi stipendiumide komitee

sekretäri Sirje Marki nimele aadressile Ülikooli 18, 50090 Tartu. Sooviavalduse (kinnises ümbrikus) võib tööpäevadel ka ise tuua Tartu ülikooli peahoones asuvasse postikantseleisse (Ülikooli 18, ruum 120, avatud kell 8–11 ja 13–16). Arvesse lähevad ka 3. mai 2017. aasta postitempli kuupäevaga sooviavaldused.

TEATED

APRILLIS TÜ AULAS: 8. aprillil kell 19 toimub Tartu noortekooriga ja kammerkooriga Helü

kevadkontsert; 11. aprillil kell 16 toimub meediauuringute professori Andra Siibaku inau-

guratsiooniloeng; 13. aprillil kell 12.30 algab Miina Härma gümnaasiumi õpilaste kohtumine

Mart Noormaga; 20. aprillil kell 18 algab Tamme gümnaasiumi kontsert; 26. aprillil kell 16.15 toimub intellektuaalse omandi õiguse professori Aleksei Kelli inauguratsiooniloeng.

PENSIONÄRIDE ÜHINGUS

VITAE: 10. aprillil kell 14 peahoone auditoriumis 128 näitab Rein Lepik filmi Eesti loomadest; 11. aprillil kell 11 eluloo-ring; 18. aprillil kell 13 lauluring; 20. aprillil kell 11 kirjandusklubi ja kell 15 keemikute klubi; 24. aprillil põltsamaalaste klubi.

ÕPETATUD EESTI SELTSI

ETTEKANDEKOOSOLEK: 19. aprillil esineb Madis Maasing ettekandega «Tartu piiskopkonna pärandi probleem Liivimaa sõja alguses». ÕES-i koosolekud toimuvad Lossi 3-406 algusega kell 16.15.

7. aprillil kell 19 annavad Tartu ülikooli kammerkoor ja dirigent

Triin Koch tavapärase kevadkontserdi «**VIISIJADA TÕUSEB VAINULT**» Eesti rahva muuseumi ajutiste näituste saalis. Kaasa teevad näitleja Merle Jääger (Vanemuise teater), video-kunstnik Sveta Bogomolova ja löökpillimängija Karl Martin Kirm (Heino Elleri nimeline Tartu muusikakool). Pilet hinnaga 5€ on müügil sularahas enne kontserti kohapeal.

7. aprillil algavad **POOLA KULTUURI PÄEVAD TARTUS**. Kolmepäevase minifestivali programmis leidub loenguid, töötubasid ja lai valik mitmekesiseid tegevusi nii suurtele kui ka väikestele huvilistele. Üritus toimub TÜ maailma keelte ja kultuuride kolledžis.

11. aprillil kell 16.30 toimub **EAÕS-I ETTEKANDEKOOSOLEK** riigikohtu konverentsisaalis Lossi 19. Ettekande teeb Tartu ülikooli õigusteaduskonna tsiviilõiguse professor Karin

Sein teemal «Tarbijate õigused digitaalse sisu lepingute puhul – Euroopa Komisjoni algatus ja selle sõlmpunktid.»

Tartu ülikooli muuseumi peamajas Toomemäel on alates 13. aprillist külastajatele avatud uus aastanäitus «**TOOMKIRIKU HIILGUS**», mille keskmes on erilised ja luksuslikud leiud. Näituse teevad erakordseks toomkirikust leitud luustikud, mis annavad aimu nii kõrgete vaimulike kui ülikute harjumustest ja muredest. Erilise tähelepanu all on toomkirikust leitud kuld kangas ja siid, mis olid kõige hinnalisemad tekstiilid keskajal.

27. aprillil tähistab Tartu tähetorn sünnipäeva uue ajutise näitusega «**TULE TAEVAS APPI!**». Näitus leiab aset tähetorni õuel ja kutsub avastama tähistavaga seotud rahvauskumusi ja legende ning tutvustab Eesti arheoastronoomia ajalugu.

TUNNUSTAMISED

TÜ suure medaliga tunnustati 60. sünnipäeval humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna eesti keele (võõrkeelena) professorit, eesti keele võõrkeelena osakonna juhatajat **BIRUTE KLAAS-LANGI** ning loodus- ja täppiseaduste valdkonna taimeökoloogia professorit, akadeemik **MARTIN ZOBELIT**.

TÜ väikese medali ja tänukirja pälvis pensioneerumise puhul kinnisvaraosakonna arendus- ja ehitushangete peaspetsialist

MADIS NOOR.

TÜ väikese medaliga tunnustati 65. sünnipäeval kultuuriteaduste ja kunstide instituudi koordinaatorit **HILLE ROOTSI**.

TÜ aumärgi ja tänukirja pälvisid 75. sünnipäeval meditsiiniteaduste valdkonna laboratoorse meditsiini professor **AGU TAMM**, 65. sünnipäeval sotsiaalteaduste valdkonna ettevõtluse professor **TÖNIS METS**, 50. sünnipäeval keemia instituudi molekulaartehnoloogia vanemteadur **JAAN LEIS** ning

ökoloogia ja maateaduste instituudi teadur **REIN KALAMEES**.

TÜ aumärgiga tunnustati kinnisvaraosakonna riigihangete talituse asjaajamise spetsialisti **RETI SAHKI**.

TÜ tänukirja pälvisid 85. sünnipäeval loodus- ja täppiseaduste valdkonna emeriitprofessor, füüsika instituudi konsultant **NIKOLAI KRISTOFFEL**, 70. sünnipäeval ühiskonnateaduste instituudi küllisprofessor **JOHANNES PIETER VAN EWIJK**, 65. sünnipäeval

bio- ja siirdemeditsiini instituudi patofüsioloogia dotsent **KALJU**

ÕNNITLEME

90 ELLEN UUSPÖLD, humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna emeriitdotsent – 19. aprill

75 MATI KILP, loodus- ja täppisteaduste valdkonna emeriitprofessor – 19. aprill

ANTS PEETSALU, meditsiiniteaduste valdkonna emeriitprofessor – 25. aprill

70 NIINA KARGINA, lugejateenindaja – 23. aprill

60 REET OLEV, assistent – 8. aprill
TIINA VESTEROVA, raamatukoguhoidja – 20. aprill
TATJANA OJA, botaanika vanemteadur – 21. aprill
AARNE KASIKOV, materjaliteaduse teadur – 22. aprill
VIKTOR PALM, laserspektroskoopia labori spetsialist – 23. aprill
ARVI KUURA, ettevõtluse-

PAJU ning 60. sünnipäeval info- tehnoloogia osakonna multimee-

ja projektijuhtimise dotsent, ettevõtlusosakonna juhataja – 24. aprill

55 ELO TÕNISOO, referent – 9. aprill

50 ANNELI UUSKÜLA, epidemioloogia professor, rahvatervishoiu magistriõppekava programmijuht – 11. aprill
MERIKE KULL, tervisekasvatuse lektor, liikumislabori juhataja – 15. aprill
ENE INDERMITTE, keskkonnatervishoiu lektor – 21. aprill

45 KRISTIINA RULL, sünnitusabi ja günekoloogia dotsent, inimese molekulaargeneetika vanemteadur – 4. aprill
AARNE MÄNNIK, atmosfääridünaamika numbrilise modelleerimise vanemteadur, atmosfäärifüüsika labori juhataja – 6. aprill
KÜLLI KINGO, dermatoloogia

dia talituse koordinaator **HELLE LILLEORG**.

ja veneroloogia professor, nahahaiguste kliiniku juhataja, meditsiiniteaduste valdkonna teadusprodekaan – 7. aprill
LIINA JÜRIMAA, raamatukoguhoidja – 13. aprill
AIVAR TARRE, insener – 16. aprill
KRISTEL RUUTMETS, inglise keele didaktika lektor – 17. aprill

40 KERSTI TAURUS, infotehnoloogia peaspetsialist – 21. aprill
SERGEI KOPANTŠUK, bioorgaanilise keemia teadur – 30. aprill

35 JINGYI GAO, hiina keele teadur – 3. aprill
GEVEN PIIR, molekulaartehnoloogia teadur – 17. aprill
AGE BRAUER, bioinformaatika teadur – 20. aprill
AARO NURSI, logopeedia assistent – 20. aprill
ALEKSEI BREDIHHIN, orgaanilise keemia vanemteadur – 27. aprill

TATJANA OJA – 60

21. aprillil tähistab sünnipäeva botaanika vanemteadur Tatjana Oja, omavahel kutsutuna Tanja. Tartu ülikoolis alustas ta tööd insenerina juba 1979. aastal, kohe pärast Voroneži ülikooli lõpetamist. Doktorikraadi

kaitses Tanja Tartu ülikoolis 1998. aastal. Ta on armastatud õppejõud ja taimesüstemaatika erudiit.

Tanja on uurinud erinevate taimerühmade evolutsioonilist ajalugu ja geneetilist mitmeke-

sisust, samuti on ta tegelenud ohustatud taimeliikide uurimisega. Just Tanja ja tema doktorantide tehtud geneetilised uuringud tõid lahenduse pikaaegsele botaanikute vaidlusele, kas 1934. aastal Saaremaa lääne-

osast leitud omalaadsed robirohud on omaette liik või mõne teise robirohu liigi eraldi kasvav asurkond. Tanja tööd näitasid selgelt, et Saaremaa robirohi on tekkinud vaid Saaremaal ja ka levib ainult Saaremaal. Robirohu geneetilised uuringud aitavad meil selle haruldase liigi bioloogia ja ökoloogia paremini mõista ning see on ka alus liigi kaitsele.

Tanja loengud on väga hinnatud: kuiv õpikutarkus muutub neis alati elavaks ja paeluvaks

FOTO: ANDRES TENNIS

teadmiseks, huvitavad näited aitavad õpitut kinnistada. Erilise na võib välja tuua Tanja pühendumist oma juhendatavatele tudengitele. Ta on juhendanud

TÕNIS METS – 65

16. märtsil sai 65-aastaseks TÜ ettevõtluse professor Tõnis Mets. Lõpetanud Tallinna tehnikaülikooli (TPI) elektroonikainsenerina, õppis ta Moskva patendiinstituudis patentoloogiks, oli seejärel GOSNIT-i aspirantuuris Moskvast ning kaitses tehnikateaduste kandidaadi kraadi (PhD). Juba õppimise ajal töötas ta insenerina, hiljem juhtiva konstruktorina Eesti teaduste akadeemia spetsiaalse konstrueerimisbüroo (SKB) Tartu filiaalis. Eesti üleminekuaastatel oli tema olul selle asutuse juhtimine. Eesti iseseisvumise järel täiendas ta end ettevõtluse alal ja tal on rikkalik kogemus tegutsemisest ja konsultanditööst eraettevõtluses.

Kõrgkooliõppejõuna alustas ta Audentes. 2003. aastast õpetab Tõnis Mets Tartu ülikoolis ettevõtlust, sealjuures 2008. aastast professorina. 2014.–2016. aastal oli ta Marie Curie teadur Queenslandi tehnoloogiaülikooli Austraalia ettevõtlusuuringute keskuses.

Tõnis Mets on ülikooli ettevõtluskeskuse rajajaid ja oli ligi

kümme aastat selle juht. Ettevõtluskeskus arendas ja hakkas rakendama tegevuspõhise ettevõtlusõppe metoodikaid. Uudse, praktilisel tegevusel põhineva õppe käigus loodud projekti- ja äriideede ning äriplaanide põhjal on asutatud ligi sada ettevõtet. Ettevõtluskeskuse õppe-, teadus- ja arendustööd jätkab nüüd ettevõtluse õppetool, kuid ettevõtluskeskuse mõju on olnud palju laiem. Tõnis Metsa tegevus on osutunud tulemuslikuks ettevõtlusku ülikooli põhimõtete tutvustamisel, Ettevõtluskodu projektides ja ideelabori käivitamisel. Tema algatatud rahvusvahelised suhted toimivad ja on laienenud.

Tõnis Metsa ettevõtlikkus on häid tulemusi andnud ka teadustöö ja arendustegevuse rahastamisel. Tema eestvõttel on edukalt taotletud ja ellu viidud kümneid projekte, sihtfinantseeritavaid uuringuid ja grandiprojekte. Ainuüksi viimase kümne aasta jooksul on Tõnis Mets avaldanud ligi 50 teaduspublikatsiooni peamiselt ettevõtlusõppe, ettevõtluse,

suure hulga bakalaureuse- ja magistratöid. Kaks tema õpilast on jõudnud juba ka doktorikraadini.

Tanja on kolleegide hulgas armastatud oma sisemise sära, sõbralikkuse ja laiade teadmiste poolest. Ta on tähelepanelik ja abivalmis. Temalt saab alati nõu küsida väga erinevatel teemadel.

Kolleegid ja sõbrad ökoloogia ja maateaduste instituudist soovivad Tanjale tugevat tervist ja palju rõõmsaid hetki!

FOTO: ANDRES TENNIS

uuenduslikkuse ja nendega seotud intellektuaalomandi teemadel. Kui siia lisada varasemast tema nimel olevad 15 leitud ja veel rida teadusartikleid, ületab publikatsioonide arv kõvasti saja piiri. Professor Mets on juhendanud viit edukalt kaitsnud doktoritööd ja hulga magistratöid. Ta on mitme rahvusvahelise ettevõtlus- ja majandusajakirja retsensent või toimetuskolleegiumi liige ning rahvusvaheliste konverentside korralduskomiteede liige.

Soovime Tõnis Metsale jätkuvalt ideid ja jõudu ettevõtliku ülikooli ning ettevõtliku teadusühiskonna uurimisel ja mõtestamisel!

Kolleegid

KONTSERT

7. aprillil kell 19 toimub Eesti rahva muuseumis Tartu ülikooli kammerkoori kevadkontsert «Viisijada tõuseb vainult». Esineb näitleja Merle Jääger.

KONVERENTS

18. aprillil toimub raamatu «Eesti ühiskond kiirenevas ajas» tutvustav konverents, mida korraldab ühiskonnateaduste instituut.

TUDENGIELU

24. aprillil algavad järjekordsed tudengipäevad. Nädal aega kestev festival pakub kõigile huvilistele põnevat ajaveetmisvõimalust.

7

16

18

22

24

NÄITUS

16. aprillini on Pärnu kolledžis avatud MTÜ Annela Raud Selge ja Paikuse huvikooli maali-studio ühisnäitus.

MUUSEUM

22. aprillil kell 11–16 on Tartu ülikooli kunsti-muuseumis perelaupäev. Toimuvad meisterdamistegevused, külastada saab aulat ja muumiakambrit.

APRILL 2017

E T K N R L P E T K N R L P E T K N R L P E T K N R L P
27 28 29 30 31 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

UNIVERSITAS TARTUENSIS
Tartu ülikooli ajakiri

Tartu Ülikool • Ülikooli 18, 50090 Tartu • Tel: 737 5100 • E-post: info@ut.ee • www.ut.ee